

List

Revija za kulturna in druga vprašanja občine Šoštanj in širše.

LETO XVII

ŠT. 10

3. NOVEMBER 2010

1,60 EUR

ISSN 1581-8373



9 770158 183733

Knjižnica Velenje
Titov trg 05
3320 Velenje

Poštšina
plačana pri
pošti 3325
Šoštanj



Objavljamo intervju z
Anico Zajc



Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja
Evropa investira v podeželje



LAS – Društvo za razvoj podeželja Šaleške doline

Obvestilo LAS – Društva za razvoj podeželja Šaleške doline

Dodatne informacije o zbiranju potencialnih projektnih predlogov so na voljo na telefonski številki (03) 838 10 78 vsak dan med 08. in 12. uro. Vprašanja v zvezi s projektnim predlogom lahko zastavite tudi po elektronski pošti: savinja.ivica@siol.com.

Lokalna akcijska skupina LAS – Društvo za razvoj podeželja Šaleške doline s kratico LAS je ena izmed 33 LAS v Sloveniji, ki je ustanovljena zaradi potreb črpanja sredstev LEADER, to je sredstev 4. osi Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja. Organ upravljanja je Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Zaradi spremembe Uredbe o ukrepih 1. 3. in 4. osi Programa razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2007-2013, ki določa pravila in način črpanja sredstev LEADER, bodo natančna navodila in pogoji glede oblikovanja projektnih predlogov in kasnejše izvedbe le-teh za obdobje 2011-2013, znana najverjetneje konec tega leta. Tako bo LAS predvidoma konec leta 2010 objavila Javni poziv za zbiranje projektnih predlogov za izvajanje Lokalne razvojne strategije za Šaleško dolino za leto 2011, to je za Mestno občino Velenje, občino Šoštanj in občino Šmartno ob Paki za leto 2011. Javni poziv bo objavljen na spletnih straneh občin in spletni strani upravljalca LAS www.zavod-savinja.com.

Projektni predlog mora biti v skladu z LEADER načeli in Lokalno razvojno strategijo za Šaleško dolino ter dosegati vsaj enega izmed štirih ciljev:

Razvojni cilj 1:

Konkurenčno kmetijstvo in razvoj novih gospodarskih dejavnosti

Razvojni cilj 2:

Smotrnejša raba prostora kot turistični izziv Šaleške doline

Razvojni cilj 3: Privlačnejša in prijaznejša Šaleška dolina

Razvojni cilj 4: Uresničevanje pristopa od spodaj navzgor

Zaradi predvidenega kratkega roka zbiranja projektnih predlogov na podlagi objave Javnega poziva LAS obveščamo vse zainteresirane izvajalce projektov (fizične osebe, društva, podjetja,...), da posredujejo izpolnjene obrazce o njihovih potencialnih projektnih predlogih za leto 2011 na sedež LAS –Društvo za razvoj podeželja Šaleške doline, Metleče 7, 3325 Šoštanj in po elektronski pošti na naslov: savinja.ivica@siol.com najkasneje do **15. novembra 2010**.



PROJEKTNI PREDLOG LOKALNE RAZVOJNE STRATEGIJE ZA ŠALEŠKO DOLINO ZA LETO 2011

Ime in priimek ali naziv organizacije	
Naslov:	
Telefon in E-mail kontaktne osebe:	
Naziv projektne ideje:	
Vrsta projekta (označi):	☐ individualna investicija ☐ projekt je skupnega pomena za vse občine
Nosilec projekta:	☐ projekt je pomemben za vaško skupnost ali društvo: _____
Odgovorna oseba:	
Opis dosedanjih aktivnosti	
Opis aktivnosti projektne ideje	
Vrednost investicije v EUR	
Viri sredstev v %	Lastni , kredit , sredstva iz razpisov 85 skupaj 100
Terminski plan izvedbe projekta	Začetek projekta v letu: _____ Zaključek v letu: _____
Cilji (3-5), ki jih želite doseči:	1. _____ 2. _____ 3. _____ 4. _____ 5. _____
Izpolnil (ime in priimek):	Dne:
Podpis:	



Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja
Evropa investira v podeželje

LAS – Društvo za razvoj podeželja Šaleške doline

Vzorec prijavnega obrazca.



Revija za kulturna in druga vprašanja občine Šoštanj in širše.

Izdaja

Zavod za Kulturo Šoštanj
Trg Svobode 12, 3325 Šoštanj
zanj Kajetan Čop, direktor
Izdajanje Lista finančno omogoča
Občina Šoštanj, zanjo Darko
Menih, župan.

Odgovorni urednik

Peter Rezman

Vodenje redakcije

Milojka Komprej

Lektoriranje

Jožica Andrejc
(za razpise in objave odgovarja
naročnik)

Oblikovanje

Tomaž Smolčnik, Eurograf d.o.o.

Tisk

Eurograf d.o.o.

Natiskano

900 izvodov.

Vse sodelavce prosimo, da prispevke za LIST št. 11 (november 2010), pošljete najkasneje do 15. novembra 2010 na elektronski naslov: revija.list@gmail.com

Svečana seja	4
Naša občina	8
Dogodki in ljudje	10
Šport in rekreacija	14
Upravna enota	16
Komentar	17
Požarna varnost	18
Intervju	19
Napovednik	22
Podoba kulture	24
Zapisani (v) glasbi	28
Iz prejšnjega stoletja	29
Na sončni strani Alp	30
Iz/beremo	31
Peta obletnica OŠ Šoštanj	32
Šolski list	34
Vrtec	36
Folkrola	38
Spomini	40
Fotoreportaža: Topolšica	42
Fotoreportaža: Priznanja ŠZŠ 2010	44



Foto: Ivo Hans Avberšek

Častni občan in ostali dobitniki priznanj občine Šoštanj

SVEČANA SEJA

Na dan praznika Občine Šoštanj, 30. septembra, je bila v Kulturnem domu Šoštanj slovesnost, na kateri so med drugim podelili tudi priznanja občine za leto 2010 in hkrati razglasili častnega občana. Dobitniki plaketa so Pavel Župevc, Franc Koren in Mešani pevski zbor Društva upokojencev Šoštanj, priznanje sta prejela Drago Koren in Dušan Krivec, častni občan pa je direktor Premogovnika Velenje dr. Milan Medved. Slovesnost, ki jo je pripravil Zavod za kulturo Šoštanj, je popestril nastop Tolkalna zasedba in Trobilni kvartet Pihalnega orkestra Zarja, slavnostni govornik župan Občine Šoštanj in poslanec v DZ RS Darko Menih pa je v svojem govoru dejal:

»Nikomur ni dodeljena kaka pravica, ne da bi imel hkrati tudi odgovornost. Pred štirimi leti smo jaz in občinski svet prevzeli odgovornost vodenja naše Občine Šoštanj.

Delo v občinskem svetu je kot družina, kjer skupaj načrtujejo, vsak pove svoje mnenje, vsak poskuša izsiliti svoje pravice in zamisli, odločitev pa je seveda po demokratičnem načinu odvisna od večine. Tudi v družini po nekem obdobju naredijo inventuro in ugotavljajo, kaj je bilo dobro in kaj bi lahko bilo še boljše. V brošuri, ki ste jo dobili vsi občani na dom, danes pa jo boste dobili v avli, je neke vrste inventura našega, mojega štiriletnega mandata. Zavedal sem se, da je lahko vsako delo dobro opravljeno le, če dovolimo kritičen in strpen dialog. Pomembno je, da znamo poslušati drug drugega, da ne vidimo v ozadju vsakega še tako nepomembnega nasveta pasti in sovražnosti. Prijaznost, strpnost, enakopravnost in poštenost so bile moje, naše vrednote.

Kljub temu da je občina 100-odstotno plačevala materialne stroške za delovanje Osnovne šole Šoštanj, je omogočala tudi nadstandardne zaposlitve in sofinancirala različne programe in projekte. Prenovili smo obe podružnični šoli: Topolšica in Ravne. V vrtcu Šoštanj smo se iz leta v leto soočali s prostorsko stisko, zato smo povečali enoti v Gaberkah in Topolšici, v samem mestu pa smo z raznimi obnovami stavb zagotovili še štiri dodatne oddelke. V upravni stavbi smo odprli Središče za samostojno učenje in pisarno centra za socialno delo.

Letno je občina namenila preko 600.000 EUR za socialno varstvo občanov, v to spada delovanje centrov za socialno delo, socialno varstvo invalidov, domska oskrba odraslih, izredne socialne pomoči in drugo. V tesnem sodelovanju s Premogovnikom Velenje je le-ta lani v Topolšici zgradil dom za varstvo odraslih Zimzelen. Ves čas smo vodili aktivno politiko zaposlovanja preko javnih del in tako sofinancirali 6 zaposlitev. V občini se je v teh letih odprlo kar nekaj novih delovnih mest (okoli 160), na kar smo imeli posreden ali neposreden vpliv.

Glede pomanjkanja prostorov v mestu smo za mlade končno našli začasni prostor v domu TVD Partizan, v letu 2009 pa smo začeli s projektom Mladi lepšajo mesto in okolico, ko v času poletnih počitnic dijakom in študentom nudimo počitniško delo. Zavedam se, da je potrebno načrtno pristopiti k delu z mladimi v mestu, za kar bi morala imeti velik delež odgovornosti sama Krajevna skupnost Šoštanj, kot se to dogaja po drugih krajevnih skupnostih.

Kar šest let je bilo potrebno, da smo popolnoma obnovili zdravstveni dom. Z velikim naporom smo po dvajsetih letih znova uspeli vrniti specialistično okulistično ambulanto, še vedno pa se prizadevamo za pridobitev stalne dežurne službe in policijske postaje. Med prvimi v Sloveniji smo z letom 2009 omogočili deklicam sedmih razredov brezplačno cepljenje proti raku materničnega vratu.

Veliko je bilo narejenega na področju kulture in premične ter nepremične dediščine. S sodelovanjem z Zavodom za varstvo kulturne dediščine Slovenije smo obnovili Vilo Mayer z vrtom. V njej so postavljene stalne

zbirke, kot so Napotnikova kiparska dela, domoznanska zbirka Zvoneta Čebula in hortikultura zbirka Alojza Kojca. Spostavitvijo Muzeja usnjarstva na Slovenskem pa smo se poklonili številnim generacijam šoštanjskih usnjarjev. Povečali smo sredstva za ljubiteljske kulturne dejavnosti, med katerimi so s svojimi uspehi po Sloveniji prav gotovo izstopali Mešani pevski zbor Svoboda in Pihalni orkester Zarja. Na Kulturnem domu smo obnovili streho in dom opremili z novo scensko tehnologijo. V mestni knjižnici smo omogočili dodatno zaposlitev, povečali odpiralni čas, uredili glavni vhod ter financirali nakup knjigomata. Z vitrinami smo spominsko obeležili rojstno hišo Karla Destovnika-Kajuha, izdali knjigo Pozdrav iz Šoštanja in promovirali umetniška dela Ivana Napotnika z razstavo v »Hiši umetnosti« na Dunaju. Načrtno smo obnovili vsa spominska obeležja in spomenike NOB. Zgledno je deloval Zavod za kulturo in nas v tem mesecu presenetil s ponudbo gledališkega abonmaja.



Foto: Dejan Tonkli

Zavedamo se, da je zdrav način življenja izjemno pomemben za vsakega posameznika, zato je bil naš cilj, da naredimo čim več na področju športa, rekreacije in športne infrastrukture. Povečali smo sofinanciranje športnih društev, posodobili športno dvorano Bibe Röcka po mednarodnih pravilih košarkarske zveze FIBA, zgradili moderno kegljišče v Pilon centru, obnovili rokometno igrišče in na njem v zimskih časih omogočili drsališče, začeli smo z izgradnjo športnega parka – narejeno je že nogometno igrišče z umetno travo, posodobili športno igrišče v Zavodnjah in dokončali igrišče v Skornem.

V občini deluje osem turističnih društev. Vsi poznamo odmevne turistične prireditve, nekatere od njih so poznane tudi v evropskem prostoru. Lahko ste opazili, da smo začeli s postavljanjem obvestilnih tabel po celi občini, sodelovali smo pri izgradnji pešpoti in kolesarske steze, v Topolšici se je povečala in posodobila turistična ponudba z izgradnjo Wellness centra in počitniških hišic. Skratka, prizadevali smo si, da bi bil Šoštanj tudi turistično bolj prepoznaven.

Kljub temu da stoji TEŠ skoraj v samem mestu in da je čistilna naprava za celo dolino na robu mesta, sta bila mesto in podeželje pred štirimi

leti zelo slabo opremljena z javno komunalno infrastrukturo, kar pa je seveda osnovni pogoj za normalno življenje v 21. stoletju. Dokončali smo kanalizacijo in plinovod v Gaberkah, kanalizacijo v Lajšah in Topolšici, Metlečah in nekaterih delih Pohrastnika in tudi v samem mestu. Začeli smo z izgradnjo Toplovoda v Lokovici. Veliko smo vložili v izgradnjo vodovoda v Ravnah in Šentvidu.

V občini je preko 212 km cest, ki jih občina vzdržuje. V tem mandatu smo skupaj obnovili in asfaltirali okoli 22 km cestišč, v samem mestu uredili veliko parkirnih mest in pločnikov ter zgradili parkirne garaže v Pilon centru. Obnovili smo nekaj avtobusnih postajališč, dopolnili javno razsvetljavo v mestu, Lokovici, Penku, Lajšah in Topolšici.

Poleg 120 neprofitnih stanovanj, katerih lastnica je občina, smo obnovili nekaj starejših stanovanj na podstrešjih in v kletnih prostorih. V sami občini je zaradi privatne lastnine problem nakupa zemljišč za novogradnjo.

Občina Šoštanj je sofinancirala izgradnjo regionalnega centra za ravnanje z odpadki, saj so s 1. januarjem zaprli odlagališče v Velenju. Postopoma smo začeli z urejanjem ekoloških mest in z enim ekološkim otokom na 110 prebivalcev močno presegamo slovenski normativ. Skrbeli smo za struge rek in potokov, tako smo očistili strugo reke Pake v mestu, v Lokovici pa uspeli pridobiti 1.300.000 EUR za ureditev Lokoviškega potoka. V Belih Vodah smo odprli novo mrliško vežico z lepo urejeno okolico in kar nekaj parkirnimi prostori. Tudi projekt možnosti dostopa do brezžičnega interneta po celi občini WIFI je v zaključni fazi. Vsi po krajevnih skupnostih boste na dom dobili o tem zloženko z navodili.

Človek je družabno bitje in kje se je najlepše družiti kot doma med znanci in prijatelji. Odgovor na to so domovi krajanov. Končali smo z ureditvijo Doma krajanov v Florjanu, letos junija smo predali v uporabo Dom krajanov v Ravnah, v tem mesecu se je začela izgradnja Doma krajanov in gasilskega doma v Topolšici in 1. oktobra je bil položen temeljni kamen za večnamenski dom v Zavodnjah. Drugod gradijo velike trgovske centre, mi pa domove. S potrošniškega stališča je prav gotovo boljše prvo, s stališča kvalitetnega preživljanja prostega časa pa slednje.

V teh štirih letih se je veliko dogajalo na področju civilne zaščite, naravnih in drugih nesreč. Z zavedanjem, da je potrebna dobra oprema, da smo boljši in hitrejši na kraju nesreč, predvsem pa da zaščitimo reševalce same, smo v Občini Šoštanj pristopili k načrtnem opremljanju gasilskih društev. V teh letih smo poleg opreme še financirali ali sofinancirali: 2X GVV-1, 1X GVV-2, 2X GVM-1, 1X GVC24/50, čoln in prizidek h gasilskemu domu Šoštanj. Lani in letos so se v naši občini po neurjih sprožili številni plazovi, najhuje je bilo 9. julija v Lokovici. Občina je po izdelanem planu že začela s sanacijami.

Občina Šoštanj je vseskozi odločno zagovarjala izgradnjo bloka 6, vodstvo TEŠ in obstoj Premogovnika. Sodelovanje s TEŠ in PV je bilo na visokem nivoju, kar se kaže v številnih skupnih projektih. Zato smo ob nastalih polemikah okoli gradnje bloka 6 na mojo pobudo sklicali izredno sejo, na kateri smo poslali odprto pismo predsedniku Vlade Republike Slovenije.

Da lahko ustvarjamo in se razvijamo, so potrebna sredstva in realni cilji. Proračunska sredstva pa so bila prav gotovo premalo za vse naše želje. Zelo preprosto je reči: »Dobili bomo pomoč Evrope.« Vsi, ki vsaj malo poznamo to področje, vemo, da če hočemo kandidirati za evropska sredstva, moramo imeti zagotovljen denar v proračunu in zelo dobro izdelane in že pripravljene projekte, kar pa seveda ne gre brez urejenih prostorskih aktov. Lahko povem, da so na občinski upravi vsa ta štiri leta intenzivno delali na teh dveh področjih. Uspeli smo pridobiti 4.971.033,66 EUR na raznih razpisih. Zaradi velike želje po še hitrejšem razvoju smo na občinski upravi že pripravili naslednje projekte, s katerimi bomo kandidirali za finančno pomoč: Vrtec Šoštanj, Muzej usnjarstva – 2. faza, Vila Mayer z vrtom – 2. faza, ureditev fasade Kulturnega doma Šoštanj in prizidek h glasbeni šoli, ureditev okolice Zdravstvene postaje Šoštanj, ureditev vseh treh trgov v mestu, vsebina nekdanje POŠ Bele Vode, spremljevalni objekti na igrišču v Skornem, pozidava področja pod Vilo Široko, ureditev tržnice v mestu, šoštanjška obvoznica s predorom, projekt železniških podhodov, ureditev parkirišč med Pako in železniško progo, ureditev križišča k sanatoriju v Ravnah, ureditev semaforiziranega križišča pri Vrtcu Šoštanj, rondo pri TEŠ, umiritev prometa v Pohrastniku, ureditev doma SLO na Slemenu, projekt ureditve šaleških jezer, Mesto na vodi, številne pripravljene projekti na področju kanalizacije, vodovoda in toplovoda.

Za vse res veliko delo v teh štirih letih bi se rad zahvalil občinski upravi, svetu občine in vsem, ki so kakor koli sodelovali z nami, hkrati pa čestitam

častnemu občanu in nagrajencem. Moje čestitke vsem občankam in občanom ob občinskem prazniku.

Pravijo, da Šoštanj stagnira, da nimamo posluha za mlade, da se v mestu nič ne dogaja. Upam in verjamem, da tako mislečih Šoštanjčanov ni veliko, da vendarle vidite, da smo občinska uprava, svetniki in seveda jaz kot župan delali za vas, vse v luči vsestranskega razvoja tako v mestu kot na podeželju. Prepričan sem, da bomo v naši občini doživeli čas, ko ne bo pomembno, kdo in katera politična stranka kaj predlaga, ampak bo pretehtal zdrav razum in bomo delali samo v dobro Šoštanja in ne v dobro osebnih interesov in zamer.

Dobitnika plakete Pavla Župevca je predlagal Svet KS Gaberke s podporo nekdanjih članov sveta KS, društev in organizacij v kraju in v svoji obrazložitvi zapisal:

Pavel Župevc se aktivno vključuje v delo v kraju od leta 1984, ko se je z družino preselil v Gaberke. Zaključuje tretji mandat kot predsednik sveta Krajevne skupnosti Gaberke in v tem času je veliko prispeval h kvaliteti življenja krajanov in kraja.

Vodil je izdelavo projekta in izgradnjo telekomunikacijskega omrežja, sodeloval in vodil izgradnjo javne razsvetljave in kanalizacije, sodeloval pri izgradnji vodovodnega omrežja za zaselek v Velunji in plinovodnega omrežja za Gaberke, del Raven in del Plešivca, skrbel je za ceste, tako v kraju ni več javne poti, ki ne bi bila asfaltirana, preuredil je dom krajanov, sodeloval pri prenovi spominskega obeležja NOB, vodil odkup zemljišča za parkirišče, je operativni član Prostovoljnega gasilskega društva Gaberke in še in še. Vsi, ki ga poznajo, vidijo v njem zaupanja vrednega človeka, ki želi pomagati sočloveku.

Plaketo Občine Šoštanj na pobudo Kulturnice Gaberke je prejel tudi **Franc Koren**, za katerega so v predlogu zapisali:

Franc Koren je vse svoje življenje izjemno delaven in marljiv človek. Že v otroških letih je moral poprijeti za marsikatero težko delo. Da bi si ustvaril svoj lasten dom in družino, se je zaposlil v Premogovniku Velenje, kjer je dočkal tudi zasluženo pokojnino. Kljub garaškemu delu v premogovniku se je vključil v številna domača društva, v katerih še danes aktivno deluje: v krajevnem odboru Rdečega križa Gaberke, v Prostovoljnem gasilskem društvu Gaberke in Kulturno-turističnem društvu Gaberke se vedno lahko zanešemo na njegovo nesebično pomoč pri kakršni koli aktivnosti. Vključuje se tudi v ostale delovne akcije v kraju.

Mešani pevski zbor Društva upokojencev Šoštanj je za plaketo predlagal DeSUS Demokratična stranka upokojencev, OO Šoštanj, v obrazložitvi pa so zapisali:

Zborovsko petje pri Društvu upokojencev Šoštanj slavi letos 60. obletnico obstoja. Ves ta čas je uspešno zastopal društvo in s tem tudi Občino Šoštanj na mnogih krajevnih, občinskih, regijskih in državnih prireditvah. Letno nastopijo na približno desetih koncertih.

Za uspešno nastopanje je potrebno vložiti veliko truda s strani pevcev in zborovodkinje. Zbor ima 38 članov, zborovodkinja je Alenka Mlinšek, predsednik zbora pa Rudi Vrčkovnik. Vaje imajo enkrat do dvakrat tedensko. Pevci vaje obiskujejo z veseljem, ker jim veliko pomeni tudi druženje in ohranjanje lepe slovenske pesmi, kajti kdor poje, zlo ne misli.

Priznanje Občine Šoštanj v letu 2010 sta prejela Drago Koren in Dušan Krivec. Prvi na predlog krajanov Občine Šoštanj, drugi na predlog Turističnega društva Topolšica.

Drago Koren se je rodil leta 1960 v delavsko-kmečki družini v Škalah. Končal je študij na Fakulteti za arhitekturo, gradbeništvo in geodezijo v Ljubljani in se zaposlil na Geodetski upravi v Velenju in jo več let tudi vodil. Leta 2004 je bil izvoljen kot poslanec v Državni zbor RS, kjer je za Občino Šoštanj veliko naredil. Zavzemal se je za številne projekte, kot so: obnova državne ceste Šoštanj–Lajše, v proračunu so bila tudi zagotovljena sredstva za obnovo ceste Lajše–Zavodnje, gradbeno dovoljenje za Dom krajanov v Florjanu, vključitev radia Ognjišče v kabelski sistem v Velenju, zagotovitev sredstev za odplačilo dolga za telovadnico Osnovne šole Šoštanj, protihrupna ograja ob magistralni cesti v Lokovici, koncesija za



Foto: Dejan Tonkli

dom starejših v Topolšici in zavzemal se je za blok 6 TEŠ.

Vseskozi je tudi vpet v občinsko politiko kot svetnik, v tem mandatu pa tudi kot podžupan za negospodarstvo. Aktiven je tudi v svojem kraju – Lokovici – kjer je predsednik kulturnega društva. S svojim delom je dokazal, da je trajno prispeval svoj delež k ugledu in razvoju Občine Šoštanj.

Dušan Krivec je bil rojen leta 1955, s svojo delavnostjo, nesebičnostjo in pripravljenostjo pomagati je prispeval k večji kakovosti življenja prebivalcev Topolšice in s tem krepil prepoznavnost in ugled Topolšice in Občine Šoštanj.

Redke so prireditve kulturnega, turističnega in družabnega značaja, ki jih ne bi bolj ali manj zaznamoval. Je pobudnik številnih aktivnosti in prireditev, ki iščejo vire v zgodovini kraja, šoštanjske občine in njenih sopotnikov ter bogatijo etnografsko zakladnico in s svojo odličnostjo odmevajo tudi v širšem prostoru. Kar dvanaest let je bil predsednik Turističnega društva Topolšica, še vedno pa je njegov aktiven član.

Projekt Veselje ob Toplici, pristna etnografsko-zabavna prireditev, ki se je rodila leta 1984, je dokaz njegove delavnosti in vztrajnosti.

Dule, kot ga kličejo, pa ni samo turistični delavec, saj je 19 let sodeloval tudi v Kulturnem društvu Topolšica, dve leti pa je bil tudi njegov predsednik. Bil je tudi član gasilske pionirske desetine v letih od 1965 do 1969, kot član gradbenih odborov pa je sodeloval tudi pri izgradnji toplovoda in kanalizacije v Topolšici.

Priznanje za častnega občana v letu 2010 je prejel dr. Milan Medved. Predlagatelji Svetniška skupina Viktorja Dreva in Svetniška skupina SDS s podpisniki in Krajevna skupnost Ravne so takole zapisali v obrazložitvi:

Dr. Milan Medved je ime, ki je v našem okolju in širše spoštovano in prepoznavno, povezano s staro družino iz Prelog, iz katere izhajajo že generacije rudarjev.

Dr. Milan Medved je rojen 30. marca 1960, po končani gimnaziji se je odločil za študij rudarstva, leta 1985 pa se je zaposlil v velenjskem rudniku. Leta 2001 je odšel v Ljubljano in na Holdingu Slovenske elektrarne

opravljal dela direktorja za poslovno področje ter namestnika generalnega direktorja. Leta 2007 se je vrnil v Velenje in prevzel delo direktorja Premogovnika. Nedvomno je velik strokovnjak s področja gospodarstva in tehnike, je doktor rudarskih znanosti in izkušen vodja, ki se je odločil s svojim znanjem in sposobnostmi prispevati k boljši kakovosti življenja in razvoja v okolju, iz katerega izhaja.

Glede na to da je Občina Šoštanj tesno povezana s Premogovnikom Velenje preko energetike kot izjemno pomembne gospodarske veje, se dobro sodelovanje kaže v mnogih segmentih razvoja in življenja v Šoštanju. S prihodom dr. Milana Medveda na položaj direktorja Premogovnika Velenje se je sodelovanje z Občino Šoštanj bistveno izboljšalo. Vzpostavljen je potreben dialog za premostitev nesoglasij, ki so v preteklosti negativno vplivala na sodelovanje.

Dr. Milan Medved je človek, s katerim se je lahko pogovarjati v smislu skupnega napredka, saj tudi sam na svojem položaju skrbno sledi načelu trajnostnega razvoja. S tem namenom se v Premogovniku ustvarjajo kakovostna delovna mesta, ki jih zasedajo tudi mnogi občani Šoštanja. Dr. Milan Medved je zagovornik skupnega dela, v katerem se imajo priložnost izkazati posamezniki, ki se v delo vključujejo z osebno zavzetostjo. Zaradi tega daje velik poudarek dobrim odnosom na delovnem mestu in spoštovanju poštenega dela.

Zaveda se, da je vključevanje gospodarstva v družbeno življenje nujno potrebno in v tej smeri rad priskoči na pomoč tako v materialnem smislu kot v smislu sodelovanja in pomoči pri iskanju možnosti rešitve najrazličnejših problemov.

Občina Šoštanj je po dolgoletni stagnaciji v fazi hitrega razvoja in prav v tem se izkazuje posluš za napredek, ki ga nudi dr. Milan Medved kot oseba in kot predstavnik podjetja. To se je izkazalo skozi projekte, kot so izgradnja Centra starejših Zimzelen v Topolšici s pripadajočo infrastrukturo, odkup ter denacionalizacija zemljišča pri Vili Široko za namene športnega parka, sofinanciranje izgradnje športnega parka, ureditve infrastrukture ter še mnoga druga kulturna, športna in socialna področja.



Foto: Dejan Tonkli

V času svoje kariere je opravljal celo vrsto funkcij – postal je član sveta za energetiko pri Slovenski akademiji znanosti in umetnosti, v okviru Slovenskega nacionalnega komiteja Svetovnega energetskega kongresa WEC dobil posebno priznanje za uresničevanje ciljev na znanstveno-raziskovalnem, podjetniškem in razvojnem področju, bil je izvoljen za prvega predsednika samostojne Energetske zbornice Slovenije, postal je član Inženirske akademije Slovenije, pridobil je naziv višji predavatelj za področje biotehnologije in rudarstva na Naravoslovnotehniški fakulteti Ljubljana, v okviru Univerze Maribor pa je na Fakulteti za energetiko pridobil naziv docenta.

Dr. Milan Medved se je v mnogih primerih osebno zavzel in izpostavil svoj ugled v prid razvoja Občine Šoštanj, ohranitve in odpiranja novih delovnih mest, kvalitete življenja na kulturnih in športnih področjih, pri podpori izgradnje bloka 6 in ne nazadnje preproste in človeške skrbi za posameznike in okolje.

Ob koncu seje je šoštanjski župan in poslanec Darko Menih na oder povabil tudi zlate maturante Jano Obšteter, Petro Plantak in Matica Hudournika ter jim čestital za izjemen dosežek ob koncu srednje šole.

Milojka Komprej



Foto: Dejan Tonkli

Naša občina

Novi funkcionarji nadaljujejo po starem

V ponedeljek, 25. oktobra je bila v prostorih Občine Šoštanj prva seja novega občinskega sveta. Na njej so slovesno prisegli novo izvoljeni člani sveta in župan. Ob tem je župan Darko Menih imenoval dva podžupana. To sta Vojko Krneža, politična stranka SDS in Viktor Drev z nepolitične liste Viktorja Dreva.

Na ta način je vzpostavljena stabilna večina v občinskem svetu, saj sta se devetim članom sveta iz vrst politične stranke SDS priključila še Srečko Potočnik in Viktor Drev, ki mu je s podžupansko funkcijo zaupano med drugim tudi področje oblikovanja cen komunalnih storitev v občini. Močna opozicija iz vrst razredčenih strank in izjemno močne »gasilske« liste pa bo v naslednjih štirih letih zanesljivo budno motrila poteze novega – starega »servisa« občanov pri zadovoljevanju nalog, ki so v pristojnosti lokalnih skupnosti.

(pr)

Foto:Tjaša Rehar



Foto:Milojka Komprej



Poslovili so se od treh dosedanjih članov

Na 17. seji so se v četrtek, 23. septembra, zbrali člani Območnega sveta SAŠA – sveta županov. Predsednik sveta, šmarški župan Alojz Podgoršek, je sejo sklical v tamkajšnjem Mladinskem centru. Obravnavali so skupno prijavo turističnega gospodarstva in občin na Javni razpis za izvedbo aktivnosti regionalnih destinacijskih organizacij (RDO) za SAŠA subregijo. Tako so na seji pregledali Model vzpostavitve in delovanja RDO za našo podregijo v letih 2011 do 2013.

Ministrstvo za gospodarstvo je z namenom, da bi spodbudilo izvedbo aktivnosti na področju skupne promocije in trženja turistične dejavnosti regije - destinacije, in da bi se okrepilo sodelovanje med posameznimi turističnimi ponudniki, objavilo razpis. Javni razpis se nanaša na izvedbo aktivnosti RDO. Prijavo je bilo treba oddati do 27. septembra.

Na seji v Šmartnem so imenovali tudi člane v Svet RDO SAŠA. To so Lidija Fijavž Špeh, Jani Golob, Srečko Meh, Ciril Rosc, Franc Špegel in Stanko Rihter. V svetu sta tako po dva predstavnika gospodarstva, dva predstavnika občin in dva predstavnika civilne družbe.

Na tokratni seji pa so se župani zahvalili za odlično sodelovanje in



Foto:Marija Lebar

se poslovili od treh kolegov, ki na letošnjih lokalnih volitvah niso več kandidirali. To so Anka Rakun, Ljubno, Srečko Meh, Velenje in Ivan Purnat, Nazarje.

Marija Lebar

Dostojanstveno k počitku

V Belih Vodah so 2. oktobra ob tamkajšnji cerkvi sv. Andreja predali namenu novo zgrajeno mrliško vežico skupaj s parkiriščem. Na mrliški vežici je dobila svoj prostor tudi spominska plošča padlim v NOB. Gradnjo je financirala Občina Šoštanj, ki je na nek način ustregla dolgoletni

želji pa tudi potrebam kraja. Ne glede na to, da bo vežica najbrž malo uporabljena, je to vendarle prostor, kjer se pokojnik dostojanstveno poslovil s tega sveta.

Blagoslov vežice in parkirišča je opravil dekan Jože Pribožič, zbrane sta nagovorila predsednica KS Bele Vode Anica Pudgar in šoštanjski župan in poslanec Darko Menih.

Milojka Komprej

Otvoritev prenovljene Zdravstvene postaje Šoštanj

Občina Šoštanj je zaključila 6. fazo prenove Zdravstvene postaje Šoštanj. V prvih petih fazah je občina že uredila sanitarije za osebje in paciente ter logopedsko ambulantno, splošne ambulante, otroški dispanzer in medicinski laboratorij, vhodno avlo, stopnišče in hodnik splošnih ambulant, dvigalo, stranski vhod in stopnišče na južnem delu stavbe.

Šesta faza v letu 2010 pa je zajemala prenovu strehe celotnega objekta in prenovu fasade. Šesta faza je stala 194.500, občina pa je pridobila sofinanciranje Ministrstva za zdravje, del pa sta prispevala še Zdravstveni dom in Lekarna Velenje. Na otvoritvi je zdravnik Peter Lazar, vodja šoštanjske zdravstvene postaje med drugim dejal, da je prihod v Šoštanj sedaj veliko prijetnejši, saj obiskovalca pozdravi tudi lep objekt zdravstvene postaje.

Župan občine Šoštanj in poslanec v Državnem zboru RS Darko Menih pa je izrazil upanje, da bo ob prijetnih barvah Zdravstvene postaje in lepo urejeni notranjosti bolnikom, ko bodo prihajali k zdravnikom vsaj malo lažje. Dodal je še, da bo občina prihodnje leto nadaljevala s sedmo fazo

prenove, ko bo kupila še klimat, vse potrebne inštalacije so že napeljane. V avli Zdravstvene postaje je Občina Šoštanj uredila majhno razstavo – s slikovnim gradivom prikazana zdravstvena postaja pred in po prenovi.

Tjaša Rehar



Foto: arhiv

Otvoritev igrišča v Skornem

V Skornem so zelo pogrešali igrišče in prostor za druženje, kar se je izkazalo tudi na otvoritvi novega igrišča. Bogat in kvaliteten program so pripravili sami domačini – člani Turističnega društva Skorno, na odru pa so zbrane nagovorili tudi član gradbenega odbora Pavel Skornšek, predsednik Krajevne skupnosti Skorno – Florjan in župan Občine Šoštanj in poslanec v Državnem zboru RS Darko Menih, ki je poudaril, da so pri izgradnji igrišča v veliki meri sodelovali tudi domačini sami in jim zaželel, da bi se na igrišču veliko družili, da bi se na njem dobro počutili in da bi bilo čim manj poškodb. Na igrišču so začasno postavili kontejner, že prihodnje leto pa je v načrtu Občine Šoštanj izgradnja spremljevalnega objekta ob igrišču.

Po svečanem prerezu traku je sledila nogometna tekma med poročenimi in neporočenimi, zabava pa se je nato nadaljevala še do poznih ur. Občina je sicer za izgradnjo igrišča do sedaj namenila 160 tisoč evrov.

Tjaša Rehar



Foto: arhiv

Otvoritev ceste Kolenc – Friškovec

V Gaberkah so otvorili 200-metrski odsek ceste Kolenc – Friškovec. Na tem odseku utrdili cestišče in nanj položili asfaltno prevleko, vrednost investicije, katere izvajalec je bil Franc Sovič iz Florjana, pa je bila 16 tisoč evrov.

Investicijo so plačali Premogovnik Velenje in krajevni skupnosti Gaberke ter Ravne.

Na otvoritvi so zbrane pozdravili predsednika obeh krajevnih skupnosti – Pavel Župevc in Jože Sovič ter župan Občine Šoštanj in poslanec v Državnem zboru RS Darko Menih, ki je skupaj z domačinom Francem Kolencem svečano prerezal trak. Za dobro razpoloženje so poskrbeli 'Novi fantje'.

S tem je bila zaključena prva faza rekonstrukcije te ceste, druga bo na vrsti v letu 2011, ko se bo tudi finančno v prenovo vključila tudi Občina Šoštanj.

Tjaša Rehar



Foto: arhiv

Postavitev temeljnega kamna za izgradnjo doma krajanov v Zavodnju

Občina Šoštanj veliko pozornosti namenja izgradnji domov krajanov. Letos so se novega doma – priljubljenega REKS-a razveselili v Ravnah, nekaj let nazaj prenovljenega v Florjanu, v septembru je občina pričela z izgradnjo doma v Topolšici, v Gaberkah so dom po naročilu krajevnih skupnosti prebarvali slikopleskarji, v petek, prvega oktobra pa so temeljni kamen za nov dom postavili tudi v Zavodnju, za katerega je občina gradbeno dovoljenje dobila julija 2009.

Dom bo stal na mestu sedanje podružnične osnovne šole v Zavodnju, ki jo bodo kmalu začeli rušiti. V domu bo imela svoj prostor krajevna skupnost in društva v kraju, del doma pa bo tudi večnamenska dvorana (telovadnica), ki se je bodo razveselili predvsem ljubitelji športne rekreacije, primerna pa bo tudi za organizacijo najrazličnejših prireditev. Na priložnostni slovesnosti ob postavitvi temeljnega kamna se je zbralo precejšnje število krajanov, za kulturni program pa je poskrbel Oktet Zavodnje.

(pr)



Foto: arhiv

Novo v Gaberkah

V Gaberkah so v četrtek svečano predali namenu malo podaljšani pločnik v vrednosti 14.000 evrov in čisto novi prehod za pešce.

Podjetje Andrejc, d. o. o., je v Gaberkah dogradilo pločnik od Gasilskega doma proti trgovini. S to investicijo je Občina Šoštanj povečala predvsem varnost pešcev na tem odseku, saj so označili tudi prehod za pešce, ob prehodu pa so 'pogreznili' robnike, da bo prehod enostaven tudi za invalide in otroške vozičke.

Na kratki svečani otvoritvi sta zbrane nagovorila predsednik KS Gaberke Pavel Župevc in župan Občine Šoštanj in poslanec v Državnem zboru RS Darko Menih.

(pr)



Foto: arhiv

Dogodki in ljudje

Gobarski piknik in razstava gob pod kozolcem

Na nedeljsko popoldne, ko so vestni volivci že opravili svojo državljansko pravico in volili kandidate, za katere mislijo, da se bodo trudili za boljši jutri, je Kulturnica organizirala gobarski piknik pod kozolcem. V sklop piknika je sodilo tudi enourno nabiranje vsakovrstnih gob v okoliških gozdovih. Veliko različnih gob so obiskovalci prinesli h kozolcu, kjer jih je Jože Lekše, determinator iz gobarskega društva Marauh Velenje, razporedil in označil. Kasneje je gobe opisal ter opozoril na posebnosti in nevarnosti.

Med različnimi vrstami gob je bila letos prvič razstavljena tudi neužitna živordeča eksotična goba z imenom lovkastra mrežnica (*Clatrus archeri*), v tujini poznana kot hudičevi prsti. Njen atraktivni videz pa ima tudi slabo stran. Goba namreč oddaja grozen smrad po mrhovini. Jože Lekše je zato gobo zaprl v stekleni kozarec, da ni motila razstave. Pa vendar radovednežem ni dalo miru, da ne bi preverili trditve determinatorja o groznem smradu te gobe, zato so odprli kozarec, ki pa so ga kaj hitro spet zaprli. Na srečo je še v naših krajih ta goba redka, kar pa za nekatere konce Slovenije ni več možno trditi. Poleg gobarske razstave so obiskovalci uživali ob pečenem kostanju in svežem moštu. Milan Sovič je pripravil gobovo juho, ki je bila v kombinaciji z domačim kruhom izvrstna. Prireditve sta se udeležila tudi župan Darko Menih in njegova žena. Županov govor je bil bolj redkobeseden; tisti dan je imel druge skrbi.

Da pa se le ni vse vrtelo samo okrog gob in kostanja, sta poskrbela Mirko in Branko. Medtem ko sta malicala pred »starim gasilskim domom«, sta si vzela čas za nekaj skečev.



Foto: A. Grudnik

Razstava gob je zagotovo lepa priložnost, da spoznamo, kakšne vrste gob rastejo v naši okolici. Večino ljudi zanima le nekaj vrst gob, tistih, ki so zanimive za kulinariko, ne vedo pa tega, da imajo vse gobe, tako užitne kot strupene, veliko vlogo v naravi. Nekoč je bila navada, da si gobo, ki ti ni bila všeč, brčnil ali pohodil, nabrane gobe pa zlagal v PVC vrečko ... Z leti se je ta kultura nabiranja gob spremenila, tudi s pomočjo predavanj in nasvetov determinatorjev na različnih razstavah gob.



Foto: A. Grudnik

A. Grudnik

Neveste ne damo kar tako

V soboto dopoldan, 2. 10. 2010, je v Ravnah pri Šoštanju donelo hupanje avtomobilov, saj se je tega dne poročila krajanka Katja Švarc. Ravenski fantje so za to novico izvedeli nekaj tednov pred poroko in se odločili, da »ravenske rožce« ne prepustijo kar tako iz svojih rok. Odločili so se, da bo moral ženin dokazati, da je iz »pravega testa«, moral se bo zelo potruditi in se prikupiti ravenskim fantom, da ga bodo sprejeli medse, za svojo izvoljenko pa bo moral plačati drago odkupnino.

Na poti vesele družine od nevestine hiše proti uradnemu in cerkvenemu obredu poroke jih je čakalo presenečenje. Ravenski mladinci so jima postavili šrango tik pred dovozom na glavno cesto oziroma pri Ločenu v spodnjih Ravnah. Ob zvokih harmonike in kontrabasa so pripravili to staro slovensko šego, s katero so se želeli prepričati, da si je njihovo dekle izbralo pravega fanta in se bo poročilo v dober zakon. Ženin Jure Milavec je moral odgovoriti na veliko zastavljenih vprašanj, pri čemer so mu pomagali priča, svatje in muzikantje. Ravenčani so mu pripravili res zelo težka vprašanja, večkrat celo dvoumna, da bi ženina zmedli. S praviimi odgovori bi jih ženin prepričal, da je pravi mož za Katjo, in bi pomiril ravenske fante, da bo njihova krajanka v dobrih rokah. Pri težkih vprašanjih so zbrani gostje pomagali ženinu, tako da so Ravenčani na koncu le popustili, sprejeli Jureta za svojega in mu predali dekle. Dogovorili so se še za odkupnino mlade neveste, ki so jo vsa ta leta skrbno pazili in se na koncu le odločili, da je Jure pravi mož zanjo.

Ženin in njegova priča sta prežagala šrango, nato pa so jima Ravenčani dovolili, da nadaljujeta s poroko, in jima zaželeli srečen ter uspešen zakon.

Nastja Stropnik Naveršnik



Foto: arhiv



Foto: arhiv

Vulkan

Ob prazniku Občine Šoštanj smo Kulturno športno društvo Vulkan in Svet Krajevne skupnosti Bele Vode v soboto, 2. 10. 2010, organizirali pohod po mejah Belih Vod. Ker pa je površina Belih Vod zelo velika, smo pohod razdelili na tri dele. Prvo tretjino pohoda smo izpeljali letos s startom na igrišču. Pot nas je popeljala proti Acmanu, Srebotniku, Prešarju, Punčuhu, Kovaču, izviru Ljubije, Honecu, Savineku in nazaj na igrišče, kjer smo ob zaključili prijetno druženje krajanov z dobro kapljico in golažem. Obenem smo proslavili tudi postavitev novih igral za otroke in s tem dokazali, da nam ni vseeno za naš podmladek. Z mislimi smo že pri pohodu za naslednje leto, kjer bomo osvojili drugo tretjino obrobja Belih Vod.

Stanko Podvratnik



Obletnica Zimzelena

Danes so v Centru starejših PV Zimzelen v Topolšici slovesno zaznamovali prvo obletnico delovanja centra. Poleg stanovalcev in zaposlenih v centru ter krajanov Topolšice so se prireditve udeležili tudi župan Občine Šoštanj in poslanec DZ RS Darko Menih, direktor Premogovnika Velenje dr. Milan Medved ter direktor PV Invest Drago Potočnik. V kulturnem programu sta nastopila Pihalni orkester Premogovnika Velenje in pevec Boštjan Dermol.

Za centrom PV Zimzelen so tri plodne jeseni: novembra 2007 je družba PV Invest pridobila koncesijo za gradnjo centra, 12. septembra 2008 so položili temeljni kamen zanj, 20. oktobra 2009 pa so slovesno prerezali trak na novem objektu. Center je za slovenske razmere eden večjih. Meri okoli 8.000 m², ima štiri nadstropja. V njem je 157 postelj v 50 dvoposteljnih in 57 enoposteljnih sobah, vse sobe so nadstandardne z balkoni oz. ložami. V septembru 2010 je bilo v centru 145 stanovalcev, zaposlenih pa 56.

Prisotne je naprej nagovorila direktorica PV Zimzelen Andreja Štefan Bukovič. Zahvalila se je stanovalcem, zaposlenim, krajanom Topolšice, občini Šoštanj in vodstvu Premogovnika Velenje za podporo in sodelovanje ter vlaganje idej, znanja in spodobnosti v dobro delovanje centra.

Dr. Milan Medved je dejal, da je po letu dni projekt gradnje centra starejših upravičil pričakovanja investitorja in hkrati potrdil, da se v Premogovniku Velenje družbene odgovornosti lotevajo z dejanji, ne le z besedami. Poudaril je, da tako gradnje centra kot njegovega uspešnega delovanja ne bi bilo brez zglednega sodelovanja z Občino Šoštanj, hkrati pa napovedal, da je mogoče takšno sodelovanje nadgraditi še na novih načrtovanih projektih. PV Zimzelenu je ob prvi obletnici podaril senčnico, ki jo bo Premogovnik Velenje postavil v parku pred centrom.

Darko Menih je poudaril, da je center PV Zimzelen umeščen v stoletno tradicionalno zdraviliško in zdravstveno okolje Topolšice in nudi stanovalcem visok standard bivanja. Krajanje Topolšice ter zaposleni in stanovalci centra starejših sodelujejo in tako prispevajo k medgeneracijskemu sožitju. V zahvalo za dobro sodelovanje je podelil



spominska priznanja direktorjem PV Zimzelena, Premogovnika Velenje in PV Investa, centru pa je Občina Šoštanj za rojstni dan poklonila akvarij.

Tadeja Mravljak Jegrišnik

Ohranitev dediščine Karla Destovnika Kajuha

Šoštanj je med drugim zagotovo izjemno poznan po pesniku – rojaku Karlu Destovniku Kajuhi. Spominska soba v njegov spomin je bila urejena na stari Kajuhovi šoli. Ob rušitvi je takratni ravnatelj, sedanjí župan Občine Šoštanj in poslanec v Državnem zboru Darko Menih vestno poskrbel, da so vso gradivo, ki ga ni bilo malo, skrbno shranili in arhivirali z željo, da bodo eksponati kmalu spet dobili prostor, kjer jih bodo lahko postavili na ogled. V sodelovanju z družino Mešič, smo tak prostor našli v preddverju Kajuhovega doma v Šoštanju, kjer je v vitrinah postavljeno na ogled življenje in delo Karla Destovnika Kajuha.

Na svečani otvoritvi, so člani literarnega društva Hotenja predstavili nekaj njegovih pesmi. Nekatere so tudi uglasbene, dve izmed teh sta na violino zbranim zaigrali učenki Glasbene šole Frana Koruna Koželjskega – oddelek Šoštanj.

Razstavo je postavil Damijan Kljajič, ki je na otvoritvi med drugim povedal, da gre sicer za majhno razstavo, ki pa v veliki meri obiskovalcu pokaže pesnikovo življenje in delo.

Župan in poslanec Darko Menih pa se je med drugim zahvalil družini Mešič za sodelovanje, poudaril pomen Karla Destovnika Kajuha, spomnil, da je občina v letošnjem letu pri Žlebniku, kjer je Kajuh padel, odkrila spominsko ploščo, in obljubil, da bo občina tudi v prihodnje skrbela za ohranjanje bogate kulturne dediščine kraja in občine.

Tjaša Rehar

Terezija Drev praznovala 102. rojstni dan

V petek, 1. oktobra, je svoj 102. rojstni dan praznovala Terezija Drev. Ob tem častitljivem visokem jubileju so ji med drugimi čestitali tudi župan Občine Šoštanj in poslanec v Državnem zboru RS Darko Menih, predsednik njene domače Krajevne skupnosti Lokovica Boris Lambizer in njen zdravnik Valter Pirtovšek.

Terezija Drev, najstarejša občanka Šoštanja, ima tri otroke in sedem vnukov, vse svoje življenje pa je živela v Lokovici.

Tjaša Rehar



Foto: arhiv



Foto: arhiv

Most za Abrahama

Že kar lep čas so se pletla ugibanja in pritlehna obtoževanja, komu in za kaj se je lotil Novajlija Muminović, nekdanji Bosanec, ki že 35 let živi v Sloveniji v Šoštanju in je primer naturaliziranega Slovenca, ki spoštuje svoje korenine in se že desetletja počuti in vede kot zgleden državljani, zgraditi most na reki Paki. Minuli petek ga je ob slovesni otvoritvi, ki jo je organiziral in plačal sam, poklonil Občini Šmartno ob Paki, občanom in posredno državi Sloveniji. Ob otvoritveni slovesnosti sta most blagoslovila domači župnik Ivan Napret in vodja Islamske skupnosti, mufti v Sloveniji, dr. Nedžad Grabus.

Muminović, ki se je v svoji mladosti preživljal kot delavec, nato podjetnik z malo trgovino, kot inštruktor v avto šoli, je v zadnjih sedmih letih kot gradbincev zgradil v Šaleški dolini in največ na enem kraju v Občini Šmartno ob Paki kar šestdeset malih stanovanjskih objektov ter številne druge tudi obnovil. V kraju Paška vas je nazadnje zgradil več stanovanjskih hiš, ki so locirane med reko Pako na eni strani ter slabo cestno povezavo in frekventno železniško progo Celje-Velenje brez zapornic. Zato je sklenil zgraditi povezovalni most med vasjo Gorenje in Paško vasjo ter s tem olajšati stanovalcem novega zaselka dostop do regionalne ceste. Z županom Alojzom Podgorškom ter občinskim svetom Občine Šmartno je sklenil dogovor o partnerstvu tako, da je občina prispevala zemljišče, Novajlija Muminović pa celotno gradbeno proceduro ter za občino brezplačno gradbeno storitev z materialom vred, v skupni vrednosti 530 tisoč evrov. Kot je na otvoritvi povedal župan, je gradbincu še pred pričetkom in nato ves čas gradnje viselo za vratom nenavadno veliko inšpektorjev, ki so ves čas in ob prevzemu objekta lahko le ugotavljali transparentnost investicije, pedantno spoštovanje gradbene dokumentacije, zakonodaje in na koncu tudi kakovosti zgrajenega 32-metrskega mostu brez običajnih podpornikov, skupaj s povezovalno asfaltno cesto in priključkom na regionalno cesto. Da je Muminović priljubljen državljani (kljub nasprotovanju dela občanov tej gradnji), je bilo videti ob otvoritvi tudi zaradi udeležbe velikega števila domačinov, prijateljev in poslovnih partnerjev. Ko je županu Alojzu Podgoršku predal obsežno skladovalnico gradbene dokumentacije in potrebne odločbe, se je le-ta zahvalil za nepojmljivo pomembno donacijo in rešitev komunalne ureditve novega naselja. Vse zgrajene hiše na tem območju (skupaj gre za 30 stanovanjskih objektov) so že v lasti znanih stanovalcev, predvsem preprostih ljudi in delavcev, ki so na dostopen način prišli do svojih novih domov. Muminović pa je ob tem še obljubil, da ima v tem kraju še nove načrte, tudi izgradnjo doma za ostarele, ki ga v dolini pod goro Oljko ali v bližnjih krajih še ni.

Otvoritev je popestril Pihalni orkester Zarja iz Šoštanja, blagoslov mostu pa sta opravila

domači župnik Ivan Napret ter mufti dr. Nedžad Grabus. Za več sto glavo množico pa je Muminović poskrbel tudi za praznično pogostitev. S tem plemenitim dejanjem si je gradbincev postavil nenavaden spomenik, ki bi naj povezoval ljudi, kot je bilo slišati, ljudi različnih ver, prepričanj in sosedo na obeh bregovih reke Pake in širše.

Jože Miklavc



Foto: Jože Miklavc



Foto: Jože Miklavc



Foto: Jože Miklavc



Foto: Jože Miklavc



Foto: Jože Miklavc

Terme Topolšica: triletna investicija prinesla nov center in apartmajsko naselje

Konec septembra, točneje 24. septembra, so v Termah Topolšici pripravili slovesno odprtje dveh novih turističnih pridobitev. Številnim vabljenim gostom so predstavili wellness center Zala, apartmajsko naselje Ocepkov gaj pa je prve stanovalce sprejelo že nekaj prej. Gre za dopolnitev dosedanje ponudbe z dvema visoko kakovostnima pridobitvama.

Na slovesnem dogodku je spregovoril predsednik Gostinske turistične zbornice Slovenije Danilo Daneu. Povedal je, da datum otvoritve sovpada s svetovnim dnevom turizma, ki ga obeležujemo 27. septembra.: »Slovenski turizem je z wellness centrom Zala in apartmajskim naseljem Ocepkov gaj pridobil še en nov biser,« je Daneu pohvalil obe topolški pridobitvi. Novosti bosta omogočili, da v Termah nekoliko odpravijo sezonska nihanja, ki so v turizmu pač realnost, je še dejal Daneu in povedal, da je kljub težavnemu gospodarskemu položaju slovensko turistično gospodarstvo v zadnjem času med najuspešnejšimi na področju črpanja denarja iz evropskih sredstev. Panoga je bogatejša za 200 milijonov evrov, pridobljenih iz evropskih skladov. Samo v lanskem letu so odprli 1.200 novih delovnih mest, sicer pa je pri nas v turistični dejavnosti zaposlenih okoli 43.000 ljudi.

Kot je povedala direktorica Term Topolšica, Lidija Fijavž Špeh, njihova usmeritev ni zabaviščni, temveč zdraviliški turizem. Na tem področju so uspešni in bodo tukaj iskali svoje poslovne priložnosti še naprej. Tega se zavedajo vsi zaposleni, ki so po njenih besedah s svojo zavezanostjo poklicu in s svojo predanostjo ključni pri uspehu term. Kos bodo tudi izzivom, ki jih zanje prinaša nova ponudba.

Po njenih besedah je 160 zaposlenih že sedaj živelo s tem projektom, ki je zanje več kot le služba. Tako apartmajsko naselje kot wellness center bosta v kraj privabila nove goste, tistim, ki so že zdaj radi prihajali v Topolšico pa bosta popestrjena ponudba in visoka raven storitev pomenili večje zadovoljstvo.

Večletni projekt izgradnje centra in naselja, ki je hkrati največja turistična naložba v zadnjih letih v Šaleški dolini, je vreden 14 milijonov evrov. Pri tem je 3,2 milijona evrov nepovratnih sredstev iz evropskega sklada za regionalni razvoj. Računajo na dvajset novih delovnih mest.

Apartmentsko naselje Ocepkov gaj je družinam prijazno. S samostojnimi hišami in hišami dvojčki ponuja zasebnost in sproščenost, hkrati pa bližino bazenov in drugih športno rekreativnih zmogljivosti. V centru Zala pa so na 4.700 kvadratnih metrih na voljo masaže, fitness, whirlpools, savne za invalide, rimske, orientalske in japonske savne in gostinska ponudba - vse je na visokem nivoju. Še tako zahtevni gostje bodo tu našli kaj zase. Na voljo je tudi seminarska dvorana in še nekatera dodatna ponudba.

Po končani slovesnosti, na kateri je številne goste dodobra razgibala skupina Langa, so si ti ogledali novi Wellness center, ki je med najsodobnejšimi svoje vrste.

Le nekaj dni za tem, ko so ga odprli, so se v centru Zala na redni seji srečali člani upravnega odbora Savinjsko-šaleške gospodarske zbornice. Tudi njim je direktorica Fijavž Špehova predstavila novo wellness ponudbo, ki so si jo z zanimanjem ogledali. Pri tem je poudarila, da se je novi investiciji marsikdaj nasprotovalo. Terme so med tem časom doživele tudi spremembo lastništva, toda gospodarska zbornica je vedno podpirala napore term, da to pomembno naložbo tudi pripeljejo do realizacije.

Marija Lebar



Foto: Marija Lebar



Foto: Marija Lebar



Foto: Marija Lebar



Foto: Marija Lebar

Šport in rekreacija

Odbojkarice odigrale prve tekme

Za članicami ŽOK Kajuh sta prvi dve koli ligaškega tekmovanja. Izkuپیچek je polovičen. Če so na gostovanju v Mozirju z lahkoto osvojile tri točke, doma proti ekipi Dravograda ni bilo tako. Dravograjčanke so v zaključkih vseh treh nizov premogle več zbranosti in borbenega duha in s sabo na Koroško odnesle tri točke.

Zaključile so tudi pokalno tekmovanje. 29. 9. so se iz Ljutomerja vrnila z zmago nad ekipo ŽOK ZM Ljutomer. Teden dni kasneje so doma gostile drugoligaško ekipo Olimp – Ljubljana, kateri pa so uspela odvzeti en niz. V oktobru so članice gostovale še v Črni in Braslovčah, doma pa so gostile ekipo KLS Ljubno.

Tekme članic v novembru:

- 6. 11. Kajuh Šoštanj : Prevalje II
- 13. 11. Cinkarna Celje : Kajuh Šoštanj
- 20. 11. Mežica : Kajuh Šoštanj
- 27. 11. Kajuh Šoštanj : ŽOK Vuzenica

Kadetinje so razporejene v kvalifikacijsko skupino »N« skupaj z ekipama Braslovč in Cinkarne Celje.

Prvi turnir so 26. 9. odigrale v domači dvorani OŠ Šoštanj, drugi turnir pa 2.10. v Celju. Do konca kvalifikacij jim tako ostane še zadnji turnir

v Braslovčah. Po videnem sodeč so Braslovčice vendarle pretrd oreh zanje, tako kot naša dekleta za Cinkarno Celje. Kvalifikacije bodo tako končale na drugem mestu v svoji skupini.

V novembru se na prve kvalifikacije podajo tudi starejše deklice. Razporejene so v kvalifikacijsko skupino »I« skupaj z ekipami Braslovč, SwatyCometa iz Zreč in Cinkarne Celje.



Foto: Ivo Gazer

Točen razpored tekem pa trenutno še ni znan. Vsem ekipam želimo dobro igro, veliko uspešnih akcij in veliko mero športne sreče.

Breda Goltnik

Najmlajša državna prvakinja prihaja iz Gaberk

Smučarsko društvo Dolomiti iz Guncelj pri Ljubljani je pod okriljem Smučarske zveze Slovenije 27. 9. 2010 v Gunceljah organiziralo državno tekmovanje v smučarskih skokih na 15-metrski plastični skakalnici za cicibanke in cicibane, stare do 9 let. Med cicibankami se je s tremi serijami najdaljših skokov 13, 13,5 in 13 m ter visokimi ocenami na prvo mesto uvrstila Pia Slamek iz Gaberk, članica SSK Velenje. To je bilo za mlado Pio prvo osvojeno državno prvenstvo.

Kljub slabemu vremenu se je tekmovanja udeležilo okoli petdeset skakalk in skakalcev kategorije cicibani do 9 let iz sedemnajstih slovenskih društev in klubov.

Rezultati: 1. Pia Slamek (SSK Velenje) 216,0 točk;
2. Špela Mastnak (ŠD Vizore) 204,0 točk;
3. Jerneja Repinc Zupančič (NSK Tržič-Trifix) 187,0 točk.

A. Grudnik



Foto: A. Grudnik
Pia s pokali in medaljami, ki jih je že osvojila pri smučarskih skokih.

Kostanjev piknik in športne igre

So se mladinci Raven odločili, / da bodo veselo srečanje priredili. / Pa so sosednje krajevne skupnosti povabili, / da so se jim v športnih igrah pridružili. / Za lušte kostanj so pekli, / za pit so nekaj tolkeca prinesli. / Tudi pelo, plesalo se je in igralo, / Trio Promil – za staro in mlado. / Žejna grla so s pijačo pogasili, / prazne želodce s hrano napolnili. / Popoldan ob 15.00 so pričeli, / do jutranjih ur skupaj lušno se imeli. / V spodnjih Ravnah na igrišču so se v soboto, 9. 10. 2010, dobili / in se v družbi najboljših poveselili.

Mladinci Raven pri Šoštanju so letos prvič organizirali športne igre, ki so se jih udeležili tekmovalci iz 4 sosednjih krajevnih skupnosti, sodelovala pa je tudi domača ekipa: RRP (Ravenčani radi pijejo), TGP (Florjančani), Pijana Pristava, Na izi (Razbor), Šalabajzerji (mešana ekipa Pesje, Šoštanj). Tekmovali so v 5 zanimivih igrah. Pri prvi sta dva tekmovalca drug drugega nosila »štupo ramo«, vsak v eno smer, nato pa je moral še en tekmovalec na žlici, ki jo je imel v ustih, nesti slivo. Pri drugi igri so tekmovalci tekmovali, kdo bo hitreje napolnil litrsko plastenko z vodo s »štampelrčkom«. Pri tretji igri je moral tekmovalec pojesti čim več sliv, ki so bile v vodi v posodi, brez uporabe rok. Pri naslednji igri so morali tekmovalci čim dlje držati s stegnjeno roko litrski »krigl« vode. Pri zadnji pa so tekmovalci skupinsko »smučali« na treh smučeh. Po petih igrah je bil rezultat izenačen med ekipama RRP (Ravenčani radi pijejo) in Na izi (Razbor), zato so se sodniki odločili, da se preizkusijo še v eni igri, in sicer pri tem, kdo bo prej pojedel bobi palčke. Zmagala je razborska ekipa Na izi.

Ravenski mladinci so poskrbeli tudi za privlačne nagrade, in sicer so 5. uvrščeni dobili pet sladice v Presti, 4. uvrščeni kračo in liter vina v gostišču Bemani, bronasti udeleženci plato piva Union, domača ekipa, ki je pristala



Foto: NSN

na drugem mestu, je dobila družinsko pico v Pizzeriji Kajuh, zmagovalci pa so prejeli narezek za pet oseb in vino v Pivnici Zoro v Velenju. Predsednica mladinske organizacije Ravne Jana Obšteter je bila ob koncu dneva zadovoljna: »Pomembno je, da pokažemo, da smo ravenski mladinci dejavni, pomembno je druženje in medsebojna pomoč pri izvedbah takšnih projektov. Priprave so bile naporene, potrebno je bilo poskrbeti za nagrade za tekmovalce, nabrati kostanj, ki smo ga kasneje sami tudi rezali in pekli, potrebno je bilo poskrbeti za glasbo, šanke - jurčke, igre, mošt ... Zahvaljujemo se vsem, ki so nam pomagali pri izvedbi športnih iger ali nam kakor koli priskočili na pomoč, da nam je uspelo.«

Nastja Stropnik Naveršnik

Šah

Na odprtem šahovskem turnirju, ki je potekal v soboto, 2. oktobra, v Šoštanju, je med 34 šahisti oziroma osmimi ekipami zmagal Jernej Mazej iz Šoštanja pred Gregorjem Gorškom in Robertom Podlipnikom, obema iz Velenja. Ekipno je zmagal Šahovski klub Velenje pred ekipo upokoencev

Velenje in Šahovskim klubom Šoštanj. Občinski posamezni prvak je tako postal Jernej Mazej, občinski ekipni pa ekipa Šahovskega kluba Šoštanj.

Gregor Rupnik

Otvoritev igrišča z umetno travo

V torek, 21. septembra 2010 je Nogometni klub Šoštanj v sodelovanju z Občino Šoštanj pripravil otvoritev malega nogometnega igrišča z umetno travo ob stadionu Široko. Gre za izjemno pridobitev med šoštanjskimi športnimi objekti in tudi za začetek izgradnje Športnega parka Šoštanj. Nogomet ima v Šoštanju izjemno bogato tradicijo, saj so ga začeli igrati že leta 1920, tako da v klubu letos praznujejo že 90. obletnico delovanja. Otvoritev igrišča je sodila v okvir praznovanj ob visokem jubileju kluba. Pripravili so srečanje vseh generacij kluba, med seboj so se pomerili veterani na velikem igrišču, na manjšem z umetno travo pa so igrale mlajše generacije, ki na igrišču že tudi pridno trenirajo. Igrišče sta tudi uradno predala namenu župan Občine Šoštanj in poslanec v Državnem zboru Republike Slovenije Darko Menih in direktor podjetja PV Invest Drago Potočnik. Oba sta čestitala klubu ob visokem jubileju. Župan in poslanec je posebej pohvalil šoštanjske nogometaše, da dobro skrbijo za svoje igrišče, da imajo izjemno zaledje mladih, kar je tudi zagotovilo, da bo klub živel še naprej. Obenem je župan tudi apeliral na vse, ki bodo to igrišče uporabljali, da zanj vestno skrbijo in vzdržujejo red in čistočo na njem.

Igrišče je v prvi vrsti namenjeno Nogometnemu klubu Šoštanj, na njem trenirajo predvsem mlajše selekcije, klub pa bo z igriščem tudi upravljal. Na njem bodo lahko igrali tudi ostali, ki bodo to želeli, skleniti pa bodo morali pogodbo z Občino Šoštanj, za uro najema igrišča pa odšteti 10 evrov ob uporabi reflektorjev pa 15 evrov.

Z igriščem bo upravljal Nogometni klub Šoštanj, ki bo v največji meri igrišče tudi uporabljal.



Foto: arhiv

Za izgradnjo tega igrišča je Občina Šoštanj preko razpisa pridobila sredstva Nogometne zveze Slovenije (NZS), kateri je občina plačala 15.000 evrov za dela, ki bi sicer stala več kot 40.000 evrov. Za ta znesek je NZS namreč uredila umetno travo z vsemi zarisi, gole, reflektorje, lovilne mreže za goli in odbojno ograjo. Dela je izvedlo podjetje Šport projekt, d. o. o., iz Celja. Občina Šoštanj je v sodelovanju s Premogovnikom Velenje uredila še kompletna zemeljska dela, tampon, odvodnjavanje, betonska dela, vse temelje, napeljala elektriko, dodatno montirala stranske lovilne mreže, ki prvotno niso bile načrtovane, in uredila okolico s parkiriščem za potrebe tega igrišča. Ta dela je izvedlo podjetje Andrejč, d. o. o..

Tjaša Rehar

Center športne medicine obogatil ortopedske storitve v Šaleški dolini

Vrsti aktivnosti, ki jih razvijajo in opravljajo družbe v Skupini Premogovnik Velenje, sta se pridružila Center športne medicine in športna trgovina Knap, ki so ju na Prešernovi 22/b v Velenju odprli 5. oktobra. Center športne medicine nudi specialistične ortopedske preglede, ultrazvočno diagnostiko, fizioterapijo, masažo in svetovanje, prinaša nova delovna mesta, hkrati pa bo v Savinjsko-šaleški regiji povečal kakovost fizioterapevtske in ortopedske oskrbe.

Prostore, v katerih je pred mnogimi leti delovala Informatika Premogovnika Velenje, kasneje pa SKB banka, je uredil PV Invest, slabih 250 m² prostorov pa je razdeljenih v sobe za fizioterapijo, ortopedsko ambulantno, trgovino s športno opremo in ortopedskimi pripomočki ter skladišče. V centru in trgovini je predvidenih 8 delovnih mest. V centru so zdaj trije zaposleni, vodi ga fizioterapevt Nisvet Ahmić, zdravstvene storitve pa bodo nudili priznani strokovnjaki s področja ortopedije in travmatologije. Center je sodobno opremljen in ni namenjen le izvajanju storitev športne medicine in preventivi za preprečevanje poškodb, temveč tudi pravočasni diagnostiki in ustreznemu zdravljenju. Namenjen je torej tako aktivnim športnikom kot rekreativcem in ostalim uporabnikom iz celotne Slovenije.

Ob odprtju je zbrane nagovoril **direktor Premogovnika Velenje dr. Milan Medved**. Poudaril je, da je bil Premogovnik Velenje »vedno podjetje z vizijo in strategijo, ne le glede svojega razvoja in uspešnega delovanja pri pridobivanju premoga, temveč tudi glede razvoja drugih dejavnosti, sodelovanja z lokalno skupnostjo ter glede skrbi za zdravega in zadovoljnega delavca. Podjetje je pokrovitelj društev, podpira različne projekte v športu, kulturi, okoljevarstvu, izobraževanju. Center športne medicine je le majhen, a zelo pomemben kamenček v mozaiku sodelovanja Premogovnika Velenje z lokalno skupnostjo in svojega družbeno odgovornega delovanja.«

Zgledno sodelovanje med Premogovnikom Velenje in lokalno skupnostjo je pohvalil tudi **podžupan MO Velenje in poslanec DZ RS Bojan Kontić**, ki je dejal: »Zagovarjam dostopnost do kakovostnih zdravstvenih storitev za vse ljudi. Novi center športne medicine je pomembna nadgradnja ortopedskih in fizioterapevtskih storitev, ki jih je v Šaleški dolini premalo.«

Tadeja Mravljak Jegrišnik



Foto: arhiv



Foto: arhiv

Upravna enota Velenje, krajevni urad Šoštanj

Pobiranje prostovoljnih prispevkov od vrat do vrat

Prostovoljni prispevki so ena najbolj pogostih in enostavnih oblik pomoči. So temelj uresničevanja različnih programov pomoči za vse tiste, ki so pomoči nujno potrebni.

Ker pa kljub dobrim namenom v praksi prihaja do zlorab tovrstnih pomoči in okoriščanja posameznikov oziroma določenih skupin na račun nesreče drugih je Upravna enota Velenje dolžna opozoriti javnost, da je potrebno biti pri zbiranju prostovoljnih prispevkov od vrat do vrat zelo pozoren, kajti pobiranje prispevkov na tak način brez dovoljenja upravne enote je nezakonito in tako zbrana sredstva nikoli ne pridejo v prave roke.

Področje zbiranja prostovoljnih prispevkov je urejeno v Zakonu o varnosti javnega reda in miru (Uradni list RS, št. 70/2006; ZJRM-1). V 5. členu omenjenega zakona je določeno, da lahko prostovoljne prispevke

zbirajo **pravne in fizične osebe**, ki imajo **DOVOLJENJE** upravne enote, na območju katere imajo sedež ali stalno prebivališče. Upravna enota izda dovoljenje v primerih, ko prosilec izkaže **upravičen razlog (elementarna ali druga nesreča, v kateri je prosilec utrpel veliko premoženjsko škodo)**. V dovoljenju se določi način zbiranja prostovoljnih prispevkov in rok veljavnosti dovoljenja. Za dovoljenje je potrebno plačati upravno takso (tarifna številka 1 in 3) v višini 17,73 eur.

Neprireditni pravni osebi se dovoljenje izda tudi, če izkaže, da bo zbrane prispevke uporabila za humanitarne ali splošno koristen namen, ki ga lahko uresniči v okviru zakonitega opravljanja registrirane ali v temeljnem aktu določene dejavnosti. Dovoljenja pa si ni potrebno pridobiti v primeru, da se prostovoljni prispevki zbirajo v prostorih verskih skupnosti za verske namene ali če kakšen drug predpis določa drugačne pogoje za zbiranje prispevkov.

Vse ostale informacije si lahko pridobite na Upravni enoti Velenje, Rudarska cesta 6/a, Velenje in Krajevnem uradu Šoštanj (tel. 8995 850), v času uradnih ur. Informacije pa lahko najdete tudi na spletni strani e-uprave (<http://e-uprava.gov.si/>) in pri svetovalci za pomoč strankam (tel.: 8995-707).

Brigita Mernik, univ.dipl.prav.

Pooblaščenka oseba za stike z javnostmi na UE Velenje

Zaposlitveni sejem Velenje

V Medpodjetniškem centru (MIC) Velenje je v četrtek, 14. oktobra, potekal letošnji zaposlitveni sejem. Sejem je že peto leto po vrsti pripravila tukajšnja območna služba zavoda za zaposlovanje, tokrat v sodelovanju z ministrstvom za lokalno samoupravo in regionalno politiko. Dogodka se je udeležil tudi minister Henrik Gjerkeš ter direktorica Generalnega direktorata Evropske komisije za zaposlovanje, socialne zadeve in enake možnosti Adriana Sukova-Tosheva. Na sejmu je bilo veliko število iskalcev služb, predstavilo se je izobraževanje in agencije za zaposlovanje, žal pa je bilo ponudnikov zaposlitve zelo malo. Za otvoritev so pripravili kulturno zabavni program, na katerem je med ostalimi spregovoril tudi direktor Šolskega centra Velenje Ivan Kotnik. Sledila je novinarska konferenca, kjer je Adriana Sukova-Toševa poudarila, da so v težkih gospodarskih časih usklajeni ukrepi na področju zaposlovanja v vseh državah članicah in na vseh nivojih zelo pomembni. Brezposelnost med mladimi se je v EU povečala iz štirih na pet milijonov, zato je Evropska komisija sredi let 2009 sprejela pomemben dokument Mladi v gibanju, to je strateška usmeritev, da mladi čim prej dobijo prvo zaposlitev in da se jim omogoči nadaljevanje poklicne kariere. Minister Gjerkeš je predstavil Operativni program razvoja človeških virov 2007 – 2013, ki je podlaga za črpanje sredstev iz Evropskega socialnega sklada. Preko programa se je do sedaj neposredno zaposlilo 13.600 oseb, usposabljal pa se jih je 14.000. V času ekonomske krize je po ministrovem mnenju še posebej pomembno ohraniti konkurenčnost slovenskega gospodarstva tudi z vidika človeških virov in v to tudi investirati. Lani in letos je bilo tako namenjenih 10 milijonov evrov izobraževanju in usposabljanju zaposlenih v podjetjih, ki so zaradi krize uvedla skrajšan delovni čas.

Veliko subvencij je vlada namenila tudi za samozaposlovanje in zaposlovanje težje zaposljivih kategorij delovno aktivnega prebivalstva.

Direktor velenjske območne službe Zavoda za zaposlovanje RS Robert Rajšter je povedal, da se je letošnje leto na območju njihove službe brezposelnost povečala skoraj za 7 odstotkov. Do konca septembra je bilo brezposelnih 7.725 oseb. Število se bo zaradi stečajev še povečalo. Zato so zaposlitveni sejem namenili predvsem poklicni orientaciji. Predstavili so poklice in študijske programe, kjer je še povpraševanje po ustreznih sodelavcih.

Poudaril je strukturna neskladja, saj delodajalci po nekaterih poklicih še vedno povprašujejo. To so delavci v gradbeništvu, gostinstvu, prodajalci, frizerji, vozniki. Še vedno manjka zdravnikov in tehničnega kadra na vseh stopnjah izobrazbe ter tistih, ki imajo končane naravoslovne študije. Pri tem so bili prisotni mnenja, da čas ni več tak, da bi človek vztrajal pri enem delodajalcu in pri istem poklicu celo življenje. Treba se bo prilagajati povpraševanju na trgu dela in vseživljenjsko učenje in usposabljanje je v sedanjih razmerah nujno.

Marija Lebar



Foto: Marija Lebar

Komentar

Energetskim političnim spletkam ob rob

Luč jim prižgimo!

Kako umazana je slovenska politika, lahko državljani spremljamo iz dneva v dan. Tako smo se na svojem dvorišču prepričali, kako nekredibilne so lahko besede najvišjih politikov, pa naj bo na tej ali oni strani okopov. Medtem ko državljane še vedno (in vse bolj) siromašijo napačna politika, neodgovorne odločitve in medsebojni politični obračuni, posledice ropanja vsemogočih mogotcev, bankroti dolgoprstnežev (v našem okolju tudi dolgoprstnice), se v Ljubljani bije boj za Šaleško dolino in še zlasti za TE 6. No, v glavnem bi zaradi samega prestiža in medsebojnih zamer čez noč potopili energetske doline, industrijsko zaledje in marljive knape. Pa seveda nato vse, ki še dihamo po tej dolini ekološke kalvarije, ki je na plečih in dušah mnogih obolelih in izgorelih v desetletjih našla pot do svetlobe. Obračun na vrhu energetike je zagotovo bitka za prevlado v slovenski politiki, pa če sedanji prvi vrhovodec še tako zatrjuje, kako suvereno vlada in se ne da vplivati od nikogar. Ko je Borut Pahor dal zeleno luč za podiranje starih hladilnih stolpov, je natančno vedel, da je s tem dejanjem pritrdil načrtom izgradnje TE 6, ki jih je pripravila in na svetlo postavila že vlada Janeza Janše in njegovih tedanjih energetskih šerifov. Predsednik vlade, ki je letos skočil (ne iz svoje kože) čez kožo

pred več tisoč rudarji, je točno vedel, kaj pomeni javna obljuba, da se TE 6 bo gradil, da se premog bo kopal še naslednja desetletja (prav zaradi boljšega izkoristka tega goriva) in da bo prav zaradi tega slovenska energetska bilanca odvisna pretežno od svojih virov in zmogljivosti. Ko danes daje moč svoji novi gospodarski ministrici Radičevi, da svojeglavo vihti meč po tako imenovanem šaleškem energetskem lobiju, po ljudeh, ki so tej deželi že desetletja dajali luč in moč, pa so se ves čas zavedali, da je to na plečih teh ljudi, te potopljene doline, to popuščanje v vladni koaliciji brez primere. Tudi drugi človek prve vladne stranke, sedanji župan MO Velenje Bojan Kontič, ki je ves čas, na čelu s prejšnjim županom Srečkom Mehom, zagotavljal pravilnost in nujnost odločitve o gradnji nadomestne, sodobne, ekološko sprejemljivejše alternative TE 6, ob soglasni podpori občanov ter župana najbolj »prizadete« Občine Šoštanj Darka Meniha, ne odpre oči vladni ihti, da rezanje glav sedanjih operativcev kar povprek ni prava pot do uspešnega cilja. Izgradnja TE 6 je nujnost, ki se bo izkazala mogoče celo prepozno. Dr. Franc Žerdin je v javnem pismu zapisal, da predstavniki vlade niti ne preberejo poslanih poročil in gradiv, preden bi se trezno odločali o nadaljnjih korakih in kadrovske rešitvah (če so bile potrebne). Še preden je izzvenel njegov apel, so že padle nerazumne odločitve, ki bodo imele dolgoročno zelo slabe posledice. Če bo postal po Borutu Mehu, dr. Francu Žerdinu žrtev še dr. Uroš Rotnik, pa v nadaljevanju dr. Milan Medved, bo na pogorišču TEŠ-a ostal le pepel pregreth politikov, ki so zažareli sredi gospodarske agonije in bodo ugasnili ob energetskem mrku, ki bo prizadel vso deželo. Zato, skoraj prepozno, pa vendarle: LUČ JIM PRIŽGIMO!

Jože Miklavc

Čebelarstva zveza SA-ŠA

Pripravili brošuro in DVD za čebelarje začetnike

Čebelarstva zveza zgornjesavinjsko-šaleškega območja, ki združuje čebelarje 11 društev v desetih občinah našega območja, je za učence, ki sodelujejo v čebelarstvih krožkih in za čebelarje začetnike pripravila izdajo brošure in zgoščenke. Brošura je razdeljena v dva dela. V prvem so vsebine, ki jih potrebuje čebelar – krožkar ali čebelar – začetnik. V drugem delu so objavljene fotografije večine čebelnjakov obeh dolin, predstavljene pa so tudi občine.

Brošura je nastala po pristopu Leader v okviru projekta sodelovanja med LAS - Društvom za razvoj podeželja Zgornje Savinjske doline in LAS - Društvom za razvoj podeželja Šaleške doline s finančno pomočjo Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP).

S tem projektom so želeli čebelarji doseči več ciljev. Prvi je ta, da v čebelarstva krožke pridobijo čim več mladih, saj je povprečna starost članov čebelarstvih društev že okoli 60 let. Drugi je nadaljevanje prvega, torej za čebelarjenje navdušiti čim več ljudi, ki imajo za to pogoje in veselje. Pridelava hrane in industrijskih rastlin je namreč skoraj povsem odvisna od oprave čebel.

Poleg tega so želeli zanamcem ohraniti snovno dediščino naše krajine, ki jo predstavljajo čebelnjaki – nekateri prave mojstrovine tako po izdelavi kot tudi po poslikavi. Žal hkrati s čebelami izginjajo tudi čebelnjaki. V brošuri, ki obsega 180 strani, je predstavljenih večina čebelnjakov od Solčave do Ponikve, od Črete do Šentvida, to je okoli 300 fotografij. Nekateri od njih so prazni in zapuščeni, večina pa je naseljenih.



Foto: Marija Lebar

Marija Lebar

Drobtinica 2010

V soboto, 16. oktobra, je tudi naše Območno združenje Rdečega križa sodelovalo v Drobtinici, humanitarni akciji ob svetovnem dnevu hrane. Akcija je potekala v Velenju na Cankarjevi ulici, v Šoštanju pred Trgovskim centrom Pilon in pred trgovino Mercator v Šmartnem ob Paki. Otroci iz osnovnih šol so v zameno za prostovoljne prispevke ponujali kruh, ki so nam ga podarile pekarne:

PEKARNA PRESTA, PEKARNA VODONČNIK, PEKARNA DON DON, PEKARNA SONČEK, PEKARNA MA&DA, PEKARNA MIŠ MAŠ, PEKARNA FRIŠKO, KOROŠKE PEKARNE, PEKARNA KLASJE IN MERCATOR.

Prispevek za kruh je znašal 2,00 EUR in zbrali smo 746,00 EUR, zelo veseli pa smo bili tudi tega, da so občani vseh treh občin pokazali velik čut

solidarnosti, saj smo s prostovoljnimi prispevki zbrali kar 1.068,23 EUR.

Skupaj smo zbrali 1.814,23 EUR in ves denar namenili za prehrano otrok po OŠ, kar bo zadoščalo za približno 703 kosila oziroma 6047 malic.

V Velenju smo za 208 kom. kruha prejeli 416,00 EUR in 606,96 EUR prostovoljnih prispevkov, skupaj torej 1.022,96 EUR.

V Šoštanju smo za 85 kom. kruha prejeli 170,00 EUR in 317,14 EUR prostovoljnih prispevkov, skupaj torej 487,14 EUR.

V Šmartnem ob Paki smo za 80 kom. kruha prejeli 160,00 EUR in 144,13 EUR prostovoljnih prispevkov, skupaj torej 304,13 EUR.

HVALA VSEM

Požarna varnost

Dobrodelni koncert za pomoč družini Anžej v Gaberkah

20. septembra 2010 okoli 3. ure zjutraj, ko so nad Slovenijo besnele nevihte in naraščali vodotoki, se je v stari stanovanjski hiši družine Anžej v Gaberkah zanetil požar. Požar so domači opazili ponoči, medtem ko so želeli preveriti, v kakšnem stanju je hudoournik Velunja, ki ob tako močnih nalivih pogosto poplavlja. Stara hiša je stala tesno ob novi, sicer še nedokončani hiši. Težave pri reševalni akciji je povzročal visok vodostaj Velunje, ki je na nekaterih delih doline prestopil bregove. Požar so gasili člani PGD Šoštanj mesto in PGD Gaberke. Za to, da ogenj ni prešel na novo hišo, je bila »kriva« hitra odzivnost gasilcev, ki so zaradi poplav dežurali v gasilskih domovih.

Zaradi požara sta mama Marija in sin Franc, oba šibkega zdravja, ostala brez doma, saj nova hiša še ni primerna za bivanje. Ker družina nima sredstev, da bi hišo lahko še pred zimo dokončali do te mere, da bi bila primerna za bivanje, je na pobudo predsednika Kulturnice Gaberke Franca Šteharnika s pomočjo Občine Šoštanj, večjih podjetij in s pomočjo samostojnih podjetnikov stekla akcija obnove njihovega doma. Obnova naj bi bila končana do sredine novembra.

Del sredstev bodo zbrali tudi v okviru dobrodelnega koncerta za obnovo Anžejevega doma, ki ga bo 14. novembra ob 15. uri v dvorani Gasilskega doma Gaberke organizirala Kulturnica Gaberke. Vljudno vabljeni.

A. Grudnik



Foto: arhiv

Zahvala

Prostovoljnemu gasilskemu društvu Gaberke izrekamo zahvalo za izkazano solidarnostno pomoč pri čiščenju pogorelega objekta.

družina Anžej, Gaberke 217, Šoštanj

Gasilci preizkusili svojo usposobljenost

V Premogovniku Velenje izvedli taktično vajo na osnovi plana simulacij izrednih razmer, letnega plana dela Prostovoljnega industrijskega gasilskega društva Premogovnika Velenje (PIGD) in Prostovoljnega gasilskega društva (PGD) Velenje s poklicnim jedrom. Vaja je spadala v sklop aktivnosti v oktobru, mesecu požarne varnosti.

Do požara je prišlo zaradi vžiga odpadnega olja v skladišču nevarnih odpadkov podjetja Karbon na območju Novih Prelog. Grozila je možnost razširitve požara na delavnico za razgradnjo izrabljenih motornih vozil in deponijo odpadnega papirja podjetja Karbon, zato so na pomoč poklicali tudi enoto PGD Velenje z vozilom za tehnično reševanje ob razlitju nevarne snovi in vozilom z avtolestvijo. Ob požaru je bila poškodovana ena oseba, zato so na pomoč poklicali tudi reševalce ZD Velenje. O možnosti razlitja nevarnih snovi v Pako so obvestili tudi Inštitut ERICO.

Namen vaje je bil preveriti delovanje gasilskih enot Premogovnika Velenje in PGD Velenje ob nastanku požara, spoznavanje opreme obeh gasilskih enot in preverjanje znanja o ravnanju z njo, spoznavanje objektov podjetja Karbon, preizkus hidrantnega omrežja ter preverjanje ukrepanja varnostnikov HTZ Velenje v primeru izrednih razmer.

Ob koncu taktične vaje so na isti lokaciji prikazali tudi gašenje z eno in dve kilogramskim gasilnim aparatom, ki jih imamo v svojih vozilih. Po oceni sodelujočih enot reševanje je vaja povsem uspela. Za odlično sodelovanje in posredovanje se je vsem reševalcem zahvalil **direktor Premogovnika Velenje dr. Milan Medved** in poudaril: »V Premogovniku Velenje imamo zelo dobro izurjeno jamsko reševalno četo, v kateri je nekaj manj kot 100 reševalcev usposobljenih za reševanje v jamskih razmerah. Ker pa je podjetje velik industrijski obrat tudi na površini, je nujno, da imamo organizirano tudi gasilsko četo. Današnja vaja je bila primer zelo dobrega posredovanja industrijske gasilske čete v primeru požara nevarnih snovi. Z urjenjem jamskih in gasilskih reševalcev bomo skrbno nadaljevali, saj je pojem varnosti v celotnem podjetju – tako na površini kot v jami – ključnega pomena.«

Tadeja Mravljak Jegrišnik



Foto: arhiv PV



Foto: arhiv PV



Intervju

Ne poskušaj biti nekdo drug

ANICA ZAJC

Tudi kadar mislim nanjo, ji rečem gospa. Pravzaprav o tem nisem premišljevala, šele ob tem zapisu se mi je porodilo, da nekatere ljudi preprosto moraš tako imenovati. Tudi ko misliš nanje, ne samo pri pozdravu ali osebni izmenjavi vsakdanjih besed. Gospa Anica Zajc zagotovo je takšna. Strokovna, načelna, dosledna, a hkrati dostopna, prijazna in za »svoje« neskončno dobra. Intervju z njo mi je bil v posebno veselje, njeni odgovori, za katere sem malček le pričakovala, da bodo daljši, pa jasni, konkretni in utemeljeni. Nič nepotrebnega besedičenja, hitro ukrepanje in strokovna podlaga.

Prepričana sem, da so odgovori takšni, kot so se zapisali, najboljši možni. In da jo bo marsikateri bralec, ki gospo Zajc osebno pozna, prepoznal tudi v tem zapisu. Zagotovo je tudi nekaj. Tisti, ki jo poznajo, delajo z njo ali so na kakršen koli način v življenju naleteli nanjo, bodo delili mnenje oziroma glasno izraženo misel z menoj: »Taki ljudje so redki. Škoda!«

Anica Zajc je ime, tesno povezano s Premogovnikom Velenje in hkrati s Šoštanjem. Kaj bi najprej rekli o sebi?

Sedaj živeča v Velenju, vendar s srcem in dušo še vedno Gaberčanka, torej Šoštanjčanka. Velenjčanka pa zaradi »sile razmer«. Naš dom je bil v območju pridobivalnega prostora Premogovnika Velenje in je porušen. Rudarska oškodovanka – ironija, kajne, glede na to, da sem na Premogovniku zaposlena že 32 let.

Kako bi opisali svoje otroštvo in mladost v Šoštanju oziroma Gaberkah? Z eno besedo: srečno otroštvo, srečna mladost. Sicer sem še kot otrok

izgubila očeta. Pa vedno je bilo veliko ljubezni, tako mamine, sestrine in obeh bratov. Pa dobri sosede, znanci, prijatelji, ... Spoštovanje, tovarištvo, medsebojno razumevanje, pomoč. Lepi, nepozabni spomini.

Diploma iz prava in prva zaposlitev?

Diplomirala sem davnega leta 1975. Tako imam ravno sedaj 35 let delovne dobe. Moja prva zaposlitev je bila prav v Šoštanju, v majhnem podjetju Galip, ki se je kasneje združil s podjetjem iz Velenja in prerasel v sedanji Veplas. Tu sem se veliko naučila. Delala sem z dobrimi sodelavci, ki so me kar nekako vzeli za svojo. Večina so bili Šoštanjčani. Še danes se razveselim, ko srečam koga izmed njih.

Vaša karierna pot je tesno povezana z vašim poklicem in Premogovnikom. Poznani in priznani pa ste tudi širše.

Kot sem že povedala, sem na PV zaposlena že dolgo. Res sem kariero delala tu. Omogočeno mi je bilo, da sem opravljala pravosodno prakso in opravila pravosodni izpit. Že vrsto let sem vodja pravne pisarne in prav tako poslovna sekretarka Nadzornega sveta in skupščine PV. Bila sem članica vrste strokovnih komisij, tako na lokalni kot republiški ravni: članica Arbitraže Zavarovalnice Triglav v Ljubljani; članica Senata Pokojninsko invalidske skupnosti in kasneje porotnica tega sodišča v Ljubljani; predsednica Nadzornega odbora Mestne občine Velenje, članica statutarne komisije MO Velenje; še vedno sem članica Nadzornega sveta ERICO Velenje in sodnica porotnica Socialnega sodišča v Ljubljani.

Glede na to, da vas na rojstni kraj vežejo ne samo spomini, ampak tudi ljudje in delo, vas že vrsto let srečujemo v vlogi predsednice občinske volilne komisije. Kako je do tega sodelovanja prišlo?

Ko so ob prvih volitvah v samostojni Sloveniji oblikovali volilne komisije, tudi takrat sta morala biti predsednik oz. namestnik predsednika sodnik oz. diplomiran pravnik, sta se dr. Borut Korun in Peter Rezman spomnila name in me predlagala v komisijo. Najprej okrajno, kasneje še v občinsko. Ko se je Občina Velenje razdelila na tri občine, sem bila imenovana za predsednico volilne komisije Občine Šoštanj. Ostala pa sem tudi namestnica predsednice okrajne volilne komisije v Velenju. Ko sem se preselila v Velenje, so me v Šoštanju še naprej »obdržali« za predsednico

občinske volilne komisije. Za člane volilne komisije in njihove namestnike zakon določa, da morajo biti občani, medtem ko je za predsednika predpisano le, da mora biti univerzitetni diplomiran pravnik. No, tako sem, kljub nekaterim pomislekom posameznikov, še naprej ostala predsednica in to na predlog NSi in SDS.

Kaj je delo občinske volilne komisije?

Ne boste verjeli, ampak delo volilne komisije je zelo zahtevno. Kompletna izvedba volitev je na njenih ramenih. Od sprejemanja in potrjevanja kandidatur, priprav glasovnic, razglasov, imenovanja volilnih odborov, imenovanje zaupnikov, do kontrole volišč in dela ter inštruktaže volilnih odborov, ugotavljanja izidov glasovanja, priprave zapisnikov o izidu volitev ter poročila o izidu volitev, poročanja Državni volilni komisiji in še bi lahko naštevali.

In kaj je vaše delo?

Predsednik komisije pa vse to vodi, nadzira in odgovarja za pravilno in zakonito izvedbo kompletnega postopka volitev.

S katerimi problemi ste se pri volitvah srečali v preteklosti?

Vsake volitve prinašajo kakšne probleme. Največkrat smo se v preteklosti srečevali z zahtevami, da je morala volilna komisija še enkrat prešteti in pregledovati glasovnice s posameznih volišč (zaradi dvomov, da so res neveljavne; kakšne pripombe so na glasovnicah in podobno).

So na delo komisije kakšni poskusi vplivanja oziroma ste čutili kdaj kakšne pritiske?

Poskusi vplivanja se včasih res pojavijo. O pritiskih pa ne bi mogla govoriti. A se vam zdi, da sem človek, ki bi dopustil kakršen koli pritisk nase?

S kolikimi župani ste že sodelovali?

Sodelovala sem z vsemi dosedanjimi šoštanjskimi župani, torej s tremi. Pa ne le kot predsednica volilne komisije, ampak tudi sicer, tako po pravni stroki kot tudi vodja pravne pisarne Premogovnika Velenje.

Kako so potekale letošnje volitve?

Letošnje volitve so, kot vse doslej, potekale mirno. Udeležba na volitvah je bila preko 60-odstotna, kar je veliko nad povprečjem v primerjavi z drugimi občinami. Tudi nepravilnosti ali kršitev ni bilo zaznati.

Katere so bile spremembe pri samih postopkih oziroma v sami zakonodaji?

Sicer je postopek izvedbe že kar utečen in se bolj malo spreminja. Letošnja največja novost je bila pri sestavi volilnih odborov. Po zakonu namreč člani volilnih odborov ne smejo biti ožji sorodniki kandidatov: starši, otroci, bratje in sestre, zakonski in izvenzakonski partnerji. Zato je bilo zelo težko sestaviti volilne odbore.

Ste z delom že povsem zaključili?

Da, z delom smo zaključili in moram se zahvaliti celotni volilni komisiji, moji namestnici in tajnici ter njeni namestnici za dobro in uspešno delo.

Kakšne so bile vaše osebne napovedi glede izida, ki jih prej v javnosti niste smeli izreči, pa jih mogoče lahko zdaj?

Lahko bi rekla, da sem kar dober napovedovalec izidov volitev. Včasih komu od prijateljev rečem, če greva staviti, kdo bo zmagal, za koga je bolje, če ne kandidira ... Pa nočejo več staviti z mano. Pa to ni odraz dolgoletnega dela kot predsednice volilne komisije, ampak je to poznavanje volivce in tudi kandidatov.

Kaj bi priporočili kandidatom in volivcem?

Verjemite, da je bolje biti v volilni komisiji kot biti kandidat. Ko se odločiš, da boš kandidiral, se moraš zavedati, da si pred vsemi, če lahko tako rečem, »gol in bos«. Vsi te tehtajo, ocenjujejo, iščejo na tebi predvsem napake. Preiskujejo tvoja dejanja, osebno življenje ... Ob tem pa pozabijo, da hočeš, če boš izvoljen, narediti kaj za skupnost, ne zase. Zato mislim, da mora vsak, ki kandidira, vedeti, v kaj se podaja. V prvi vrsti mora verjeti, da bo uspel, hkrati pa se mora znati pripraviti na morebiten poraz. Vsi nikoli ne morejo biti izvoljeni. Volivci pa se morajo postaviti v vlogo kandidata in oceniti, ali ustreza merilom ...



Foto: Ivo Hans Avberšek

Boste v tej vlogi tudi na naslednjih volitvah? Od česa vse je to odvisno?

Oh, kaj pa vem. Volitve bodo spet čez štiri leta. Bom takrat še ustrezala Šoštanjčanom? Pustimo se presenetiti.

Računate, da boste ostali na Premogovniku do upokojitve? Zakaj ste ostali ravno na Premogovniku, čeprav se ve, da ste imeli več priložnosti?

Veste, Premogovnik je moj drugi dom. Tu se počutim dobro, tu imam odlične sodelavce, prijatelje, predvsem pa odličnega direktorja dr. Medveda, kar pa veste tudi v Šoštanju, saj je letos postal vaš častni občan. Res sem imela kar nekaj priložnosti, da odidem drugam. Pa je bilo tu vedno dovolj in še preveč dela, izzivov, možnosti izobraževanja, sodelovanja, širine, predvsem pa veliko medsebojnega spoštovanja. Morda bi res odšla, če bi me tu kdo omejeval in mi oporekal strokovnost ali mi skušal vsiljevati nezakonitosti, nepravilnosti. Čeprav nismo v PV zaposleni samo rudarji, tudi za nas ostale zaposlene velja pravilo tovarištva, solidarnosti, poštenosti; tako rekoč smo vsi na nek način »knapi«.

No, verjetno bom ostala tu do upokojitve, saj je ta že čisto pred vrati.

S hčerko živita v Velenju, pravite, da se pri vas doma radi oglašajo vaši prijatelji in tudi znanci ter zaposleni?

Da, najin dom je zdaj na Sončnem griču v Velenju. Najina vrata so vedno odprta, tako za obiske kot za tiste, ki prihajajo po kakšne nasvete in pomoč. Prav je tako, da človek ni preveč sam, da v njegov dom radi prihajajo sorodniki, prijatelji, sodelavci, znanci ...

Nuša, vaša hči, vam je »pobegnila« v Ljubljano. Sta kljub temu veliko ali vsaj pogosto skupaj?

No, Nuša je res pobegnila v Ljubljano, a tega je že dolgo, kar 15 let. Že srednjo šolo je obiskovala tam in ostala do danes. Nuša vedno pove, da kljub temu da živi v Ljubljani, je tu, v Šaleški dolini, njen dom. Na prste ene roke bi lahko preštela, koliko vikendov je ni bilo domov. Čeprav je to v zadnjem času težko zanj, kajti njena služba ji vzame večino časa, tudi prostega. Rada prihaja domov, neskončno se imava radi. Rada se družijo s sorodniki in prijatelji, ki jih ima prav v Šoštanju veliko.

Kako preživljate svoj prosti čas?

Prostega časa ni prav veliko. Vendar štejem za preživljanje le-tega tudi delo na vrtu. Tu so knjige, gledališke predstave, koncerti, kino, sprehodi, druženje s prijatelji in seveda z mojo »razširjeno« družino.

Kakšen je bil vaš letošnji dopust?

Če povem po pravici, sem letos dopust preživljala kar doma. Malo zaradi pomanjkanja časa in drugih obveznosti, malo pa zaradi finančnih vlaganj v druge zadeve.

Kam bi želeli oditi, če bi imeli možnost (denar in čas)?

Aljaska. Vedno sem rekla, da ko bo čas in denar, želim obiskati širine in lepote Aljaske, pa mi je Nuša obljubila, da bo to njeno darilo za moj prihodnji okrogli jubilej (izpustimo, kateri:)). Bomo videli, če bo obljubo držala.

Kakšni so vaši cilji na poslovnem in družabnem področju?

Malo pred odhodom v pokoj verjetno človek nima več velikih poslovnih ciljev. Želim le, da bi do konca ostala načelna in strokovna pri svojem delu in da bi lahko z dvignjeno glavo zapustila PV. S prepričanjem, da sem tudi sama pripomogla k dobremu imenu in uspehu družbe.

Seveda pa si želim, da bi mi služilo zdravje in da bi lahko še veliko časa preživljala z družino in s prijatelji. Pa da bi kmalu postala babica, da bi mi kakšen vnuček ali vnukinja krajšala čas »na stara leta«.

Boste nagovorili ob koncu našega pogovora Šoštanjčane kot predsednica volilne komisije ali kot domačinka?

Funkcija predsednice volilne komisije je sedaj v mirovanju. Volitve so za letos končane. Kot bivša domačinka pa lahko rečem le, da bodimo ponosni, da smo Šoštanjčani in da imam radi svoj kraj.

Kakšno je vaše vodilo, ki vam je pomagalo skozi življenje in bi ga priporočili tudi drugim?

Moje vodilo: »Bodi in ostani vedno takšen, kot si. Ne poskušaj biti nekdo drug. Bodi pošten, priazen in pripravljen pomagati drugim.« In kot je rekla moja pokojna mama: »Če že pomagati ne moreš, potem vsaj škoduj ne.«

Milajka B. Komprej



Foto: Ivo Hans Avberšek

november 2010

Napovednik

PRIPREDITEV

kavarna & šostanj



kablensko razdelilni sistem šostanj

List

Šostanj.info
<http://šostanj.info>

KDAJ

ZVRST

KAJ

KJE

VABI VAS

četrtek, 4.11. ob 11:00 in 16:00	predstavitev	Dan odprtih vrat TEŠ	Termoelektrarna Šostanj	Termoelektrarna Šostanj
četrtek, 4.11. ob 16:00	pravljice	Pravljичne ure	Mestna knjižnica Šostanj	Mestna knjižnica Šostanj
sobota, 6.11.	planinstvo	Izlet v neznano (izlet, lahka pot)	Neznano	Planinsko društvo Šostanj
sobota, 6.11. ob 14:00	nogomet	NK Šostanj : NK Zava Gerečja vas (12. krog Štajerske nogometne lige)	Stadion Šostanj	Nogometni klub Šostanj
sobota, 6.11. ob 19:00	košarka	Elektra Esotech : Geoplin Slovan (4. krog 1. A SKL oz. Lige Telemach)	Športna dvorana Šostanj	Košarkarski klub Elektra
sreda, 10.11. ob 19:00	komedija	Gledališki direktor (komedija z glasbo v enem dejanju)	Kulturni dom Šostanj	Zavod za kulturo Šostanj
četrtek, 11.11. ob 16:00	pravljice	Pravljичne ure	Mestna knjižnica Šostanj	Mestna knjižnica Šostanj
petek, 12.11. od 07:00 do 15:00	šolstvo	Zbiranje odpadnega papirja ter elektronske opreme	Parkirišče pred OŠ Šostanj	Osnovna šola Šostanj
sobota, 13.11 ob 19:00	odbojka	Šostanj Topolšica : Marchiol II (2. državna odbojcarska liga - moški)	Športna dvorana Šostanj	Odbojcarski klub Šostanj Topolšica
nedelja, 14.11 ob 15:00	koncert	Dobrodelni koncert (pomoč družini Anžej v Gaberkah)	Gasilski dom Gaberke	Kulturnica Gaberke
četrtek, 18.11. ob 16:00	pravljice	Pravljичne ure	Mestna knjižnica Šostanj	Mestna knjižnica Šostanj
četrtek, 18.11. ob 19:00	razstava	Kipar Bernard Sešel	Mestna galerija Šostanj	Zavod za kulturo Šostanj
sobota, 20.11.	planinstvo	Kočevska pot (izlet, lahka pot)	Kočevsko	Planinsko društvo Šostanj

sobota, 20.11. ob 09:00	sejem	Katarinin sejem in prva obletnica Muzeja usnjarstva na Slovenskem	Muzej usnjarstva na Slovenskem	<i>Muzej usnjarstva na Slovenskem</i>
sobota, 20.11. ob 19:00	košarka	Elektra Esotech : Šentjur (6. krog 1. A SKL oz. Lige Telemach)	Športna dvorana Šoštanj	<i>Košarkarski klub Elektra</i>
nedelja, 21.11.	planinstvo	Planinski izlet na Smrekovec (izlet planinske sekcije Gaberke, lahka pot)	Okolica Šoštanja	<i>Planinsko društvo Šoštanj</i>
sreda, 24.11. ob 19:00	predavanje	Potopisno predavanje	Mestna knjižnica Šoštanj	<i>Mestna knjižnica Šoštanj</i>
četrtek, 25.11. ob 16:00	pravljice	Pravljične ure	Mestna knjižnica Šoštanj	<i>Mestna knjižnica Šoštanj</i>
četrtek, 25.11. ob 17:00	bazar	Praznični bazar v avli šole	Avla OŠ Šoštanj	<i>Osnovna šola Šoštanj</i>
petek, 26.11. ob 19:00	pogovor	Pesnik, urednik Zoran Pevec	Mestna galerija Šoštanj	<i>Zavod za kulturo Šoštanj</i>
sobota, 27.11. ob 15:00	bridge	9. pokal mesta Šoštanj (odprto parsko prvenstvo v bridžu)	Hotel Vesna – Terme Topolšica	<i>Šaleški bridge klub</i>
sobota, 27.11. ob 19:00	odbojka	Šoštanj Topolšica : Fužinar Metal Ravne (2. državna odbojcarska liga - moški)	Športna dvorana Šoštanj	<i>Odbojcarski klub Šoštanj Topolšica</i>
nedelja, 28.11. ob 16:00	kultura	Blagoslov in dvig Adventnih vencev	Trg bratov Mravljak	<i>Turistično olepševalno društvo Šoštanj</i>

Napovednik prireditev objavljajo: mesečnik LIST, Kabelska televizija Šoštanja (C34) in spletni Portal Šoštanj.info (<http://www.sostanj.info>). Podatke o prireditvah pošljite na el. naslov: prireditve@sostanj.net.
 KATEGORIJE PRIREDITEV: ■ šport ■ kultura in umetnost ■ splošno

Podoba kulture

Joco Žnidaršič doma

V okviru občinskega praznika so domači kulturniki konec septembra v Mestno galerijo Šoštanj povabili k besedi Joca Žnidaršiča iz Ljubljane, po rodu Šoštanjčana. Joco Žnidaršič je slovenski umetniški in reporterski fotograf, na katerega smo krajanje upravičeno ponosni, saj gre za enega izmed najvidnejših v tem času in prostoru. Njegov sloves potrjuje dolgoletna kariera pri vidnih časopisnih hišah, nazadnje večletna uredniška funkcija pri Delu.

Žnidaršiča je poklicna pot velikokrat ponesla v tujino, kjer je bil med poročevalci iz bojišč in tudi drugih pomembnih dogodkov, kot so Olimpijada, srečanja državnikov in ne nazadnje obiski predsednika Jugoslavije maršala Tita. Poleg tega je izdal številne fotomonografije preko katerih se je za vedno zapisal doma in na tujem. Ljubljana, Bohinj, Slovenski vinogradi, Dobimo se na tržnici, Moja Slovenija, Lipicanci, so samo nekateri naslovi monografij, ki jih prelistavamo doma in v svetu. Avtorski prispevek ima še pri drugih pomembnih knjižnih delih.

Joco Žnidaršič je prejemnik prestižne mednarodne nagrade World Press Photo in nagrade Prešernovega sklada in Župančičeve nagrade. V letu 2009 je prejel najvišje priznanje Zlati red Republike Slovenije za zasluge. Joco Žnidaršič, ki je absolvirал medicino, se je že v študentskih letih seznanil z fotografijo in ji kot profesionalni fotograf ostal zvest do dandanes.

Na področju reporterske in umetniške fotografije v Sloveniji mu ni enakega, njegove zgodbe so plod številnih življenjskih izkušenj, ki so ga nosile povsod po svetu, v vojne in na dogodke, ki jih je doživel samo on. Med drugim je zagotovo nezamerljivo, da je na njegovih poteh spremljal tudi predsednika Jugoslavije Josipa Broza Tita.

V pogovoru s Milojko Komprijem je govoril o svojih popotovanjih, življenju med Ljubljano in Bohinjem in o tem kako nastane knjiga fotografij. Številni njegovi prijatelji so si ob tem ogledali fotografije, ki jih je posnel v Bohinju in prisluhnili zgodbi o tem skrivnostnem kraju, ki ga Žnidaršič doživlja tudi preko objektivov. Kot kaže ga številni lepi spomini vežejo tudi na Šoštanj in obratno, številni Šoštanjčani nosijo v nadvse prijazen spomin nanj, med drugimi tudi družina Movh, legendarna slaščičarska družina.

Milojka Komprij



Foto: Dejan Tonkli

Srečanje predstavnikov usnjarskih mest

V petek, 24. septembra 2010, je bilo v Muzeju usnjarstva na Slovenskem v Šoštanju Srečanje predstavnikov usnjarskih mest iz vse Slovenije. Srečanje je potekalo v organizaciji Muzeja usnjarstva, Muzeja Velenje, Tehniškega muzeja Slovenije in ob pomoči Krajevne skupnosti Šoštanj. Namen srečanja je bil seznanitev in povezovanje med bivšimi usnjari ter pregled problematike pri zbiranju premične kulturne dediščine s področja usnjarstva. Srečanja, ki ga je vodil Miran Aplinc, so se udeležili bivši usnjari iz Kamnika, Tržiča, Vrhnike, Slovenskih Konjic, Slovenj Gradca, Ljubljane in Šoštanja. Sodelujoči so si najprej ogledali muzejske razstave, nato pa so nadaljevali strokovno srečanje v prostorih muzeja v Šoštanju. Navzoče je najprej pozdravil župan Občine Šoštanj in poslanec v Državnem zboru RS Darko Menih, direktor Muzeja Velenje Damijan Kljajič in direktor Tehniškega muzeja Slovenije dr. Orest Jarh. V nadaljevanju je Alenka Verbič predstavila uspešno realizacijo projekta Muzeja usnjarstva v I. fazi in nakazala pogled v prihodnost za realizacijo II. faze, Miran Aplinc pa je predstavil prvo leto delovanja muzeja v Šoštanju. Navzoči so v pogovoru ugotavljali, da usnjarstvo od najstarejših časov pa vse do danes predstavlja eno najpomembnejših gospodarskih dejavnosti na Slovenskem. Kot takšno je bilo pomemben del industrije in gonilo razvoja mnogim krajem, danes pa je zaradi različnih razlogov tovrstna industrija v zatonu. V preteklih letih so potekale mnoge aktivnosti za ustanovitev muzeja usnjarstva, ki bi prikazal zgodovino te panoge na vsem slovenskem ozemlju. Sad teh prizadevanj je bilo odprtje Muzeja usnjarstva na Slovenskem v Šoštanju 19. novembra 2009. S tem je bila zaključena prva faza prizadevanj in postavljeni temelji za nadgradnjo obstoječe zbirke v zbirko nacionalnega



pomena. Dr. Orest Jarh in mag. Estera Cerar iz Tehniškega muzeja, Melanija Primožič iz Tržiškega muzeja in drugi so poudarili konkretno sodelovanje z muzejem v Šoštanju. Uspešno sodelovanje je rezultirano v dopolnjeni zbirki usnjarskih strojev in zametku bodoče razstave o usnjarstvu na Slovenskem. Podani so bili številni predlogi za sodelovanje in zbiranje muzejskih predmetov in gradiv ter smernice za oblikovanje razstave, ki naj bo blizu človeku današnjega časa.

Po končanem srečanju so si obiskovalci ogledali tudi razstave v Mayerjevi vili v Šoštanju.

Miran Aplinc



Foto: arhiv

37. mala Napotnikova kiparska kolonija

Les, dleta, vonj lesnih barv, številni nasmejani obrazi otrok Šaleške doline in dveh gostujočih šol ter 20 končnih izdelkov – to so besede, s katerimi lahko strnemo dogajanje letošnje, že 37. Male Napotnikove kiparske kolonije. Prvi in drugi oktobrski dan sta bila za 39 otrok polna posebnih doživetij, novih izkušenj in spoznanj, lepih vtisov ter likovne ustvarjalnosti. Mala Napotnikova kiparska kolonija je bila ustanovljena pred 37. leti z namenom, da otroci nadaljujejo tradicijo kiparjenja v lesu, da nadaljujejo delo kiparja Ivana Napotnika. Domenjeno je bilo, da se bo vse to dogajalo v Zavodnjah, v rojstni vasi Napotnika. Tako je bilo šestintrideset let, letos pa je kolonija prvič potekala v centru mesta Šoštanj pri Mayerjevi vili, saj v Zavodnjah ni več šole, kjer je bila Mala Napotnikova kiparska kolonija locirana, dom krajanov pa bodo podrl in zgradili novega.

»Dobili smo pobudo iz Občine Šoštanj, naj pridemo k čudoviti Mayerjevi vili. Prvi dan kolonije nas je spremljal dež, ampak smo našli streho nad glavo v bivši osnovni šoli Bibe Rōcka. Mentorji in učenci pravijo, da so tukaj zadovoljni,« je povedala Tinca Kovač, sekretarka MZPM Velenje, in dodala: »Dvodnevno druženje v kiparski koloniji se mi zdi zelo pomembno. Gre za nadgradnjo vsega, kar se otroci naučijo pri pouku, spoznajo, kako je ustvarjati v lesu. Vsako leto nastajajo odlična dela in likovni strokovnjaki pravijo, da so naši otroci silno izpovedni, da imajo talent ustvarjati v tem materialu.«

Letos so se kiparske kolonije udeležile vse osnovne šole iz Šaleške doline – prišlo je vseh 9 osnovnih šol. Tinca Kovač je povedala, da je izredno vesela, da so se povabilu odzvale tudi šola s prilagojenim programom – Center za vzgojo, izobraževanje in usposabljanje Velenje – in dve gostujoči šoli iz Savinjske doline. Tako je bilo letos v koloniji 39 otrok in 17 odraslih, saj pri kiparjenju vsako leto pomagajo tudi Šaleški akademiki. Mentor letošnje kolonije je bil že tretje leto zapored akademski kipar in profesor Silvo Kretič iz Ljubljane.

Člani MZPM Velenje kot organizatorji priskrbijo les in nekaj dlet, mentorji pa prinesejo s seboj orodja in barve. Če si učenci zamislijo kakšno posebno, večjo idejo, prinesejo nekaj lesa tudi s seboj, drugače pa je les za delo zagotovljen in tudi nekaj orodja, tako da se ne more zgoditi, da bi prišla ekipa otrok in ne bi mogla ustvarjati.

MZPM Velenje poskrbi tudi za malico, kosilo in topel čaj. Letos so se uskladili s Kajuhovim domom. »Med delom se sprehodimo po lepem Šoštanju do Kajuhovega doma na kosilo, malicamo pa tukaj. Malo improviziramo, ampak ker smo prijatelji med seboj, vse gre,« je z nasmehom na obrazu pojasnila Tinca Kovač.

V soboto, drug dan kolonije, je popoldan potekal otvoritveni ceremonial, kjer so si lahko vsi mladi ustvarjalci, njihovi mentorji in obiskovalci ogledali mojstrovine otrok, nastale v teh dveh dneh kiparske kolonije. »Ob drugem uspešnem dnevu letošnje kiparske kolonije lahko povem, da so mladi obrazi potrditev vseh priprav in organizacij takšnega projekta. Ob pomoči Občine Šoštanj, OŠ Šoštanj, Vrtca Šoštanj, sodelovanja vseh ostalih in naše dobre volje nam je uspelo,« je še pojasnila ter dodala: »Pogovarjamo se, da bi se morala Mala Napotnikova kiparska kolonija glede na nastala dela in številne zadovoljne obraze otrok preimenovali v Velika Napotnikova kiparska kolonija.«

Tina, učenka OŠ Gustava Šiliha, ki prihaja iz Ložnice, je bila letos drugič v Mali Napotnikovi kiparski koloniji. »Tukaj v Šoštanju mi je zelo lepo, saj sem včasih sem hodila v osnovno šolo. Všeč mi je bilo tudi lani v Zavodnjah. Prišla sem z dvema sošolcema, skupaj delamo izdelek, jaz pa sem ravno začela barvati. Doma delam iz lesa skupaj z atijem, pomagala sem mu narediti tudi kočico za psa. Rada tudi rišem. V koloniji mi je všeč, srečala sem svoje stare sošolke, eno prijateljico z morja, spoznala pa sem tudi veliko novih prijateljev.«

Velenjčan Urban, učenec OŠ Miha Pinter Toledo, je povedal: »Danes sem prvič v koloniji. Tukaj je lepo, zelo je »fajn«. Spoznal sem novega vrstnika. Sem v ekipi s sošolko Ano Marijo in sošolcem Damjanom. Naredili bomo tigra. Najprej smo lepili, potem smo oblali. Doma nikoli ne ustvarjam iz lesa, rad pa rišem.«

Mentorica ekip iz OŠ Gorica in OŠ Anton Aškerc Danica Arzenšek je bila letos že devetindvajsetič v Mali Napotnikovi kiparski koloniji, vendar pravi: »Vsako leto je nekaj novega in je malo drugače. Kolonija, to so nove izkušnje in mladi pri delu uživajo. Pripeljala sem dve ekipi, ekipa iz OŠ Gorica je naredila omagano strašilo, ekipa iz OŠ Antona Aškerc pa ima izdelek zunaj, naredili so avto. Kiparska kolonija je zagotovo nekaj izjemnega, mladi nam to vsako leto pokažejo in vedno znova potrdijo.«

Nastja Stropnik Naveršnik



Foto: arhiv



Foto: arhiv



Foto: arhiv

Kulturnica Gaberke se je predstavila

V četrtek, 23. 9. 2010, zvečer je Kulturnica Gaberke v Kulturnem domu Šoštanj predstavila 17 let svojega delovanja. V tem času je bilo opravljenega veliko dela, zato se je upravni odbor Kulturnice odločil, da bi bilo najbolje slikovni in filmski material, ki je nastal v teh letih, predstaviti v obliki filma. Kulturno turistično društvo Kulturnica svoj nastanek beleži v letu 1993, ko se je skupina enako mislečih krajanov združila in pričela organizirati različne prireditve, s katerimi so želeli dvigniti kulturo druženja v Gaberkah. Na začetku se je veliko dogajalo okoli pustnega časa, kjer so si člani lahko, sicer preko mask, privoščili javno okrcanje oblasti ter izpostavili stvari, ki so napačne ali pa v kraju manjkajo. Naslednja zelo odmevna prireditev so bile Kravje dirke (1993–2004), ki so Gaberke naredile prepoznavne po širni Sloveniji. Na tej prireditvi so nastopili mnogi slovenski popularni glasbeniki (npr. Agropop, Čuki, Simona Weis, Helena Blagne, Andrej Šifrer, ...), ki so takrat sploh prvič prišli v naše kraje. Po zatonu kravjih dirk je bila leta 2007 pri kozolcu na lokaciji starega gasilskega doma Gaberke prvič organizirana prireditev Srečanje preseljencev zaradi posledic rudarjenja. S to prireditvijo nam je uspelo, da so se ponovno srečali ljudje, ki so se morali zaradi rudarjenja preseliti iz območja Družmirja, Prelog, dela Škal, Pesja in Gaberk. V to prireditev smo vložili zelo veliko dela, saj je bilo potrebno poiskati vse preseljene ljudi, ki so se razselili po bližnji in tudi daljni okolici. Veliko truda je bilo vložnega tudi v izdelavo 3D makete preseljenega območja, ki stoji ob kozolcu Kulturnice Gaberke. Ta kozolec je posebno poglavje v delovanju Kulturnice. Ker je bil predsednik Kulturnice dolga leta hišnik v nekdanjem gasilskem domu in je tam v družbi gasilcev in krajanov preživel veliko lepih trenutkov, je želel zapuščen prostor zopet oživiti. Na misel mu je prišla ideja, da bi en kozolec, ki je bil sicer namenjen za rušenje in uničenje, prestavili na lokacijo nekdanjega gaberškega gasilskega doma. Tako smo od Premogovnika Velenje dobili dovoljenje za preselitev Lesjakovega kozolca iz Šoštanja. S skupnimi močmi smo kozolec najprej razstavili, nato pa prepeljali njegove dele na novo lokacijo, kjer smo kozolec zopet sestavili. Zaradi starosti je kozolec zahteval veliko popravil in obnovitvena dela. Kozolec zdaj služi kot prostor za različne prireditve, piknike, gledališke predstave ... Kulturnica Gaberke preko celega leta skrbi za kulturno druženje krajanov. Vsakoletna stalnica so tako prireditve ob kulturnem prazniku, izdelava cvetja iz krep, gledališke igre pod kozolcem, potopisna predavanja, srečanje preseljencev, gobarski piknik, Veselo nedeljsko popoldne in še številna druga.

Poleg filma so na odru Kulturnega doma za smeh poskrbeli Peter Lipnikar, Branko Spital in Mirko Verhovnik. Po enoletnem premoru so na oder ponovno stopile in zapele, sicer v okrnjeni obliki, ljudske pevke Gaberški cvet. Pester program je povezovala Milojka Kompelj. Na koncu se je dolgoletni predsednik Kulturnice Franc Štehnar zahvalil vsem prisotnim za obisk, sodelovanje in pomoč pri delu Kulturnice. Na oder je prišel tudi župan Darko Menih in njegov govor je bil poln pohvalnih besed o delovanju Kulturnice ter o dobrem odnosu med Kulturnico in Občino Šoštanj. Prireditev se je končala z zakusko v preddverju Kulturnega doma.

A. Grudnik



Foto: A. Grudnik



Foto: A. Grudnik



Foto: A. Grudnik

Raziskovali in spoznavali smo Kras

Na kaj pomislite ob besedi Kras? Na pršut? Teran? Burjo? Ja, vse to je slovenski Kras, za katerega so najbolj značilni ravno ti trije pojmi, vendar pa Kras predstavlja še veliko več. Je tudi izjemno doživetje ob sprehodu po podzemskem svetu številnih kraških jam. Čudovite naravne in kulturne znamenitosti lahko spoznavamo ob sprehodih po kraških gmajnah, med od burje upognjenimi drevesi in med starimi vasicami.

Člani Kulturno-umetniškega društva (KUD) Ravne smo se v soboto, 16. 10. 2010, odpeljali na Kras in sami raziskali lepote ter okusili dobrote tega dela naše dežele.

Na pot smo se podali v zgodnjih jutranjih urah in nekaj minut čez 7. že zapustili Ravne. Pot do Krasa nas je vodila večinoma po starih regionalnih poteh, saj so bili avtocestni predori zaprti. Po jutranji kavici in okrepitvi s sendviči smo se odpeljali naprej. Najprej smo se ustavili v Pršutarni Lokev, najstarejši pršutarni na Krasu. Preoblečeni v posebna oblačila in s kapami na glavi smo si ogledali pršutarno. Bili smo priča posebnim vonjavam,

okoli nas pa 8000 nasoljenih in z mastjo ter moko premazanih svinjskih stegen, ki so »dozorevala« v sušilnici. Tradicija proizvodnje kraških mesnin se tukaj prenaša iz roda v rod po preizkušenih receptih kraških nonotov. Sledila je degustacija prave kraške kapljice – terana, preizkusili pa smo tudi njihov kraški pršut, zašink in panceto. Med degustacijo smo si na zaslonu ogledali še film o pridelavi in sušenju pršuta.

Odpeljali smo se naprej do Divače, kjer smo si ogledali Škrateljno domačijo iz 17. stoletja. Domačija velja za najstarejšo ohranjeno kraško domačijo in je izjemen spomenik kmečkega stavbarstva, saj je zidana v značilnem kraškem slogu in krita s kamnitimi škrlami. Po domače so to hišo imenovali »Pri Škrateljnu« in tako se je ime ohranjalo ves ta čas, vse do danes. Hiša pa ni pomemben del kulturne dediščine le zaradi stavbarstva, ampak tudi zaradi tega, ker je bila v njej rojena igralka Ida Kravanja. To je naša prva slovenska filmska igralka, ki je uspela v evropskem in svetovnem filmskem svetu. Delovala je pod umetniškim imenom Ita Rina, vrhunec kariere pa je doživela v filmu Erotikon iz leta 1929. Danes je v domačiji njena spominska razstava.

V nadaljevanju smo obiskali najstarejšo turistično jamo ne le v Evropi, ampak v svetu, jamo Vilenico. Do sredine 19. stoletja je Vilenica slovela kot najlepša, največja in najbolj obiskana jama matičnega Krasa. Dolgo zapuščena je ponovno zaživela leta 1963, ko je skrb zanjo prevzelo Jamarsko društvo Sežana. Člani društva so postopoma obnovili poti in uredili električno razsvetljavo, tako da je za obiskovalce opremljena in osvetljena v dolžini 450 metrov. V njej smo se navduševali nad lepotami podzemnega sveta, številni kapniki, dvorane in zaveso so nas navdušili. Jama je turistično urejena, ampak za starejše obiskovalce nekoliko bolj zahtevna, saj je v jami ogromno stopnic. Nekateri so si ogledali le prvo in drugo dvorano, najbolj radovedni, željni adrenalina, pa smo odšli do konca turističnega dela in se navduševali nad neokrnjeno lepoto narave in njeno odlično mojstrovino. Jama je nekoč močno burila domišljijo obiskovalcev, saj naj bi v njej prebivale dobre vile. Tako je jama tudi dobila svoje ime. Mi sicer nismo videli nobene vile, smo pa odšli prevzeti od naravnih lepot.

Ogledali smo si tudi eno najlepših vasic na Krasu, to je vas Štanjel. Je slikovito kraško naselje, ki se terasasto vije proti vrhu 363 metrov visokega griča Turn. Značilne so ozke ulice s kamnitimi hiškami. Mi smo se po teh uličicah tudi sprehodili in si ogledali pravo kraško hišo, ki je domnevno najstarejša stavba, tako imenovana »romanska« hiša, in odraža arhitekturne značilnosti prvotnih kraških hiš, grajenih v času romanike in gotike. V pritličju je gospodarski del, v prvem nadstropju pa spalni in kuhinjski del. Na hiši so še ohranjeni kamniti žlebovi, po katerih je pritekala deževnica v vaški vodnjak, ki stoji pred hišo. Ogledali smo si tudi Ferrarijev vrt, ki se imenuje po zdravniku dr. Enricu Ferrariju, zelo dobrem prijatelju slovenskega arhitekta Maksa Fabianija, ki je imel v Štanjelu kar sedem hiš. Ferrari se je v Štanjelu ob svojem prvem prihodu dobesedno zaljubil. K svojemu prijatelju je zelo rad prihajal in vsako poletje več mesecev preživel v Štanjelu, zato je Maks Fabiani zanj uredil ta park in ga po njem tudi poimenoval. Park je kot najpomembnejša parkovna ureditev iz časa med obema vojnama uvrščen med spomenike državnega pomena in ima danes status krajinskega parka. Na koncu smo v Štanjelu obiskali še poznogotsko cerkev sv. Danijela, ki je nekaj posebnega zaradi limonastega zvonika iz leta 1609, in galerijo na gradu.

Popoldan smo se ustavili na poznem kosilu na turistični kmetiji Francinovi v Sežani, kjer smo se skupaj poveselili in si s pesmimi popestrili večer. Domov smo se odpeljali v večernih urah.



Foto: arhiv



Foto: arhiv

Za člani Kulturno-umetniškega društva Ravne je lep in zelo zanimiv izlet. Večina nas je bila prvič na Krasu in mislim, da ne bom pretiravala, če povzamem, da smo bili na koncu dneva očarani nad lepotami in dobrotami tega dela naše Slovenije. Kras je kulturno, kulinarčno in naravnogeografsko zelo pestra regija, kjer se za vsakega nekaj najde.

Nastja Stropnik Naveršnik

Noč na vasi v Zavodnjah

V Soboto, 16.10.2010 smo kulturniki Ivana Napotnika Zavodnje priredili Noč Na Vasi. Spomnili smo se starih običajev kot so:

Ličkanje koruze, prešanje mošta, izdelovanje košar, čiščenje buč, ter druge zanimive običaje. Ob delu so zveneale citre Ivana Koželnika z petjem kožuhalk. Po končani prireditvi je zabava trajala pozno v noč.

d



Foto: Darko Vučina



Foto: Darko Vučina

Ikone

Slikar Alimpije Košarkoski iz Šoštanja se je 5. oktobra uspešno predstavil v Celjskem domu. Tja ga je povabil Mihajlo Lišanin, vodja galerije Likovnih del mladih 5. Košarkoski ostaja tudi na tokratni predstavitvi zvest svojimi motiviki ikon. Na tem področju je vidna njegova rast in napredek v slikanju, ki ni povsem tipično za ikone, a se tej posebni zvrsti slikanja dovolj spretno približuje.

Na razstavi je bilo na odprtju in v času ogleda mnogo obiskovalcev tudi iz Šoštanja, na ogled pa je bila do konca oktobra.

Milojka Komprej



Foto: Dejan Tonkli

Zapisani (v) glasbi

Ansambel Navdih

Ansambel Navdih je mlad, obetaven kvartet, ki prihaja iz Skornega. Sestavljajo ga brata Tadej in Tomaž Glasenčnik, Miha Cerar in Larisa Gregorc. Za člani skupine je delovno in pestro leto 2010, polno novih glasbenih doživetij in spoznanj, v teh dneh pa so izdali tudi svojo prvo samostojno zgoščenko z naslovom Radi pojemo, igramo.

Prvi navdih za začetek ansambla je prišel leta 2006. Brata Tadej in Tomaž Glasenčnik sta se že nekaj časa pred tem učila igranja na diatonično harmoniko in bas kitaro v glasbeni šoli Roberta Goličnika ter si nabirala novih izkušenj. V orkestru sta spoznala tudi Mateja Turineka, ki se je učil igranja na ritem kitaro, in ustanovljen je bil ansambel, ki so ga poimenovali Navdih. »Ideja je nastala čisto spontano, saj smo večkrat potrebovali glasbo za razna družinska srečanja, s katerimi smo nekako začeli svoje udejstvovanje v narodno-zabavni glasbi,« se začetkov spominja Tadej. Trio je začel pridno vaditi in prva povabila za družinska srečanja in razna praznovanja so bila tu. V sredini istega leta je prišlo do menjave kitarista, skupini se je pridružil kitarist in vokalist Matevž Mikek.

Že proti koncu leta 2006 so posneli svoj prvi studijski posnetek Mami, za té. Ta pesem je bila povod za nastajanje prve zgoščenke ansambla Navdih. »Pri tem snemanju smo začeli sodelovati z Igorjem Podpečanom. Glavni »krivec« za to, je naš prvi pravi mentor Dani Gregorc, za kar se mu člani ansambla Navdih iskreno zahvaljujemo, da nas je usmeril na pravo pot,« pravi Tomaž. V letu 2007 so posneli še nekaj lastnih skladb in se udeležili festivala v Mariji Reki in festivala Graška Gora poje in igra, kjer so prejeli bronastega pastirčka in 3. nagrado občinstva za skladbi Polka rolka frajer in Polka z navdihom. V začetku leta 2008 so obiskali še festival Odmev z Boča, kjer so jih poslušalci zelo dobro sprejeli.

Leta 2008 je skupina dobila nov navdih in povabila k sodelovanju Lariso Gregorc, ravno na dan njenega 18. rojstnega dne. »Ideja o sodelovanju s flavtistko se je rojevala kar nekaj časa, naenkrat pa je privrela na dan, za kar je bil »kriv« najin oče, ki je pozval sestrično Lariso. Sprva je bilo to sodelovanje mišljeno le začasno, z glasbenim vložkom njene flavte za kakšno pesem, kasneje pa se je to sodelovanje izkazalo kot zelo plodno in uspešno. S tem smo si člani ansambla Navdih ustvarili nek prostor v narodno-zabavni zakladnici, hkrati pa nekakšno stilsko in prepoznavno usmeritev. Flauta v naši glasbi je zagotovo nekaj drugačnega in prepoznavnega, hkrati pa poskrbi za večjo živahnost naših skladb,« meni Tadej.

Larisa je povabila z veseljem sprejela: »Bila sem zelo vesela, po tihem sem vedno želela zapluti tudi v te glasbene vode in sem seveda privolila. Bila sem navdušena in še danes mi je sodelovanje z ansamblom Navdih v veliko veselje, saj se zelo dobro razumemo. Veliko se pogovarjamo, dajemo vsak svoj ideje, smo drug drugemu kritiki in tudi dobri prijatelji. Menim, da brez dobrih odnosov in komunikacije ansambel nikakor ne bi mogel delovati.«

V začetku leta 2009 se je ansamblu pridružil nov ritem kitarist Moravčan Miha Cerar, ki je zamenjal prejšnjega. »Zmenjeni smo, da enkrat pridem jaz k njim v Skorno, naslednjič pa oni pridejo v moj konec, tako da ni



Foto: arhiv

problemov glede vaj,« je povedal Miha in dodal: »Vse se da, če se hoče, sploh, če so ljudje za stvar!« V tej zasedbi so člani ansambla Navdih začeli ustvarjati nove skladbe s poudarkom na večglasnem petju in živahnosti skladb, ki jo pričara zven flavte. Udeležili so se tudi festivala v Šentjernej, na katerem so se predstavili s skladbo Radi pojemo, igramo in z njo dosegli 2. nagrado strokovne komisije.

V juliju so posneli svoj prvi videospot za skladbo Pozabljeno dekle. Videospot je posnet v prijetnem okolju Mozirskega gaja, glavno vlogo v njem pa je odigrala in odpela vokalistka ter flavtistka Larisa Gregorc. Ansambel Navdih se je predstavil že na številnih tekmovanjih po Sloveniji. Tomažu je najbolj sedel v spomin letošnji nastop v Vurberku: »Dobili sicer nismo nič, vendar smo bili ponosni sami nase že, ker smo se nanj sploh uvrstili, kajti konkurenca je bila zelo močna. To je nekakšen pokazatelj, da z ansamblom delamo v pravi smeri in želimo tako delati tudi v bodoče.« Za člani ansambla je naporno poletje, polno trdega dela, garanja, prepevanja, vaj, uspešnih nastopov in tudi snemanje njihovega prvega CD-ja. V teh dneh, 8. oktobra 2010, so se »navdihovci« predstavili svojim poslušalcem v Kulturnem domu v Šmartnem ob Paki s promocijo prve zgoščenke Radi pojemo, igramo, ki je izšla pri založbi Zlati zvoki.

»Snemanje je zame novo pridobljeno znanje na glasbenem področju in je zelo zanimivo. Vedno izveš veliko novega, sploh če si med ljudmi, kot sta Igor Podpečan in Marko Pedirc, pa še kdo bi se našel, ki ti znajo zelo dobro predstaviti in pomagati razvijati svoj ustvarjalni duh narodno-zabavne glasbe. Občutek, ko si zaprt med dvema stenama, sedi na stolu s slušalkami na glavi in z mikrofonom pred seboj in čakaš na navodila, je prav posebno doživetje, ko te oblije močan glasbeni duh, ki ti ti pospeši adrenalin in s tem da veliko veselja ter smeha,« je povedal Miha.

»Na našo prvo zgoščenko sem zelo ponosna, saj je to naš prvi večji izdelek, s katerim se lahko še bolje predstavimo publiki. CD mi je zelo všeč, saj se od vseh zgoščenk drugih ansamblov malo razlikuje. Klasičnemu triu smo dodali večglasno petje in flavto, pa tudi obleke si radi oblikujemo sami. V zgoščenko je bilo vloženega kar nekaj truda. Vse naše skladbe so mi všeč in sem ponosna nanje,« je komentirala izid njihovega prvenca pevka Larisa Gregorc.

Nastja Stropnik Naveršnik

Iz prejšnjega stoletja

Po krajšem predahu nadaljujemo z rubriko *Iz prejšnjega stoletja*. Kot doslej bodo v njej objavljeni prispevki o materialni in živi kulturni dediščini Šaleške doline. Namen zapisov je ohraniti zbrano ljudsko izročilo, ga predstaviti javnosti in morda vzpodbuditi nadaljnje zanimanje ali poglobljene raziskave s področja zgodovine in etnologije.

Naslov: DOBRO NAMOČENO – POL OPRANO

Podnaslov: »*Ko bo Toplica zmrznila, bo sodni dan.*«

Tako so včasih pravili za potok Toplico v Topolšici, ker niti v najhujših zimah ni zmrznil. Štirje topliški mlini so mleli tudi, ko so drugod zaradi ledu obstali. V času, ko so se še vrtela mnoga mlinška kolesa in ni bilo novodobnih električnih pralnih strojev, je moralo biti ne glede na mraz oprano tudi umazano perilo. Običajno so ga spirali v mrzlih potokih. Pericam v Topolšici pa je topla voda Toplice (okrog 30 stopinj Celzija) nekoliko olajšala izjemno težaško, pa vendar izključno žensko opravilo.

Pred drugo svetovno vojno je bilo na Toplici vsaj šest perišč s perivniki: največje je bilo pri izviru. Ker je spadalo pod zdravilišče, so ga uporabljale zdraviliške perice. Prale so v prvi polovici tedna. Šele proti koncu tedna, ko so v zdravilišču sušile in likale, je bilo perišče na razpolago še gospodinjam iz Topolšice in od drugod. Uporabljale so ga brezplačno. To »perišče« je bilo v leseni stavbi. Imelo je štiri lesene perivnike v vrsti in »centrifugo« – centrifugalni ožemalnik perila na elektriko. To je bil velikanski kotel iz nerjavečega jekla, s pokrovom in elektromotorjem. Ožemalnika gospodinje praviloma niso mogle uporabljati, zato so perilo ožemale na roke. Drugo perišče je bilo pri Kumrovem mlinu (p. d. pri Vrēšču) v bližini stare šole. Za razliko od ostalih je imelo granitni perivnik. V bližini Kotnikove kapele sta bila na levem bregu Toplice skupaj dva perivnika. Naslednji je bil pri Kotnikovem in nato še pri Kolavterjevem mlinu. Perišče naj bi bilo tudi pri Hlišu pri mostu. Vsa pa so imela prijetno toplo vodo skozi vse leto.



Podnaslov k ilustraciji: »Če več peric pere, se mora usklajeno udarjat po perivnikih. Pranje mora biti pesem!« je menda včasih veljalo. »Pranje v Toplici« je pomenilo le eno od faz »žehtanja« (žehtanje je celoten postopek pranja do likanja), in sicer spiranje v potoku, ki mu je sledilo ožemanje.

Podnaslov: »Keder je fraj perišče, so lahko prale.«

Ljudski spomin sega nazaj do obdobja tik pred drugo svetovno vojno, kar bo opisano v nadaljevanju. Takrat so v »perišu« pri izviru Toplice prale: zaposlene perice (večinoma domačinke) za potrebe zdravilišča; gospodinje iz Topolšice in okolice svoje domače perilo in oblačila; nekatere Topolščanke za svoje stranke, ki so bili premožnejši pacienti zdravilišča. – Delo peric, zaposlenih v zdravilišču, je bilo naporno. Imeli so zaposlene še likarice in šivilje. Okrbovale so velike rjuhe, prte, brisače, serviete, bolniško perilo in uniforme za osebje. Perice in likarice so imele ustaljen urnik: do sredine tedna so vse perilo oprale na roke (namakale, požulile, po potrebi vmes splaknile, prekuhale, spet požulile) in sprale na »perišu«. Milo so iz perila izpirale z udarjanjem in mencanjem po perivnikih. To so bile gladke, debele lesene deske, spodaj nekoliko pod kotom prirezane in naslonjene na nogi. Čisto perilo so perice ožele v centrifugalnem ožemalniku, ga z dolgim vozom odpeljale k nekaj sto metrov oddaljeni pralnici, obesile za sušenje na prostem pred pralnico ali pozimi v sušilnico nad pralnico. Pralnica, ki danes spada pod bolnišnico, je še danes v isti stavbi kot nekdanj.

Nekateri pripovedalci se spominjajo, da so med svetovnima vojnama lahko delale v zdravilišču kot perice le samska in neporočena dekleta. Niso dovolili, da bi jih morebitna družina ovirala pri delu. Delale so vse dni, razen nedelje. Če so se dekleta poročila, so večinoma nehale z delom v zdravilišču; nekatera so nadaljevala s pranjem za stranke, predvsem za ženske na okrevanju v zdravilišču. Pacienti so se namreč prosto gibali po kraju, zunaj vedno v svojih oblačilih in nikoli v bolniški opravi. Perice so enkrat na teden pobrale umazano perilo tistih pacientov, s katerimi so se dogovorile. Domov so ga nosile v jerbasih na glavi. Mečkljivejše perilo so dale na vrh kupa, posebej fine, svilene srajce in bluze pa so nosile domov kar na obešalnikih, da se niso zmečkale. Obešalniki so bili obešeni za jervas in oblačila so vihrala v vetru. Perilo so ženske doma oprale na enak način kot svojega, ne glede na to, da so bili pacienti tuberkulozni bolniki. Perilo so morale menda namočiti in ga mokrega odnesti domov za pranje.



Podnaslov k ilustraciji (Ilustracija: Rok Poles): Nekateri Topolščanke so prale za paciente v zdravilišču njihova zasebna oblačila. Tedensko so pobirale umazano perilo in ga nosile pral domov. Finejše perilo (srajce, bluze) je viselo na obešalnikih in vihralo okrog jerbasa z umazanim perilom, ki ga je perica nesla domov na glavi.

Podnaslov: »Imamo veliko žehto!«

Tudi domačega umazanega perila se je v enem tednu običajno nabralo dovolj za »žehto«, kot so rekli celotnemu postopku pranja do likanja (»žehtamo« = peremo). Prvi dan popoldan so ženske perilo namočile v »banič« z mrzlo vodo. Zvečer so namočeno perilo na veliki mizi »nažajfale« in čez noč pustile v baniču brez vode. Včasih se mila ali praška ni dobilo, zato so milo kuhale same. Najbolj primeren je bil bukov pepel. Naslednje jutro so perilo »požulile« (zdrgnile na žulniku, sprva lesenem, kasneje pločevinastem). Belo perilo so dale v velik »pisker« na štedilnik in »ven kuhale«, prekuhavale, dokler ni zavrelo. Vreti je moralo na zmernem ognju okrog pol ure. Potem se je perilo moralo ohladiti v loncu. Spet so ga požulile, dale v koše, škaf, na »gare« (dvokolesnik) ali z vozom odpeljale na perišče. Tam se je perilo spiralo in ožemalo. Mokro perilo so nato nosili nazaj domov. Sušili so ga na prostem, razen pozimi, ko so ga sušili v odprtem, a pokritem prostoru, npr. nad hlevom. Včasih so pozimi sušili na »štriku« v kuhinji, kjer so zakurili in se je na toplem perilo čez noč posušilo.

Na Lomu, hribu nad Topolšico, ni bilo druge vode kot kapnice. Ženske so nosile težko, mokro perilo pral v dolino – v koših. Oprano perilo so znosile nazaj domov – v koših. Včasih so perilo namočile kar ob perišču, malo poklepale, perilo »nažulile« in potem sprale.

Perišče pri izviru Toplice je bilo opuščeno v sedemdesetih letih prejšnjega stoletja. V pralnici zdravilišča so leta 1974 dobili prva dva rabljena pralna stroja. V kraju so tisti čas napeljali vodovod in tudi gospodinjstva so dobila prve pralne stroje, zato so nehali pral na star način. Leseni del perišča so podrli in od takrat so se tam kopali le še otroci. Danes v bazenu nekdanjega perišča niti vode ni več. Pri domačinih pa ostaja želja, da bi perišče obnovili in bi bilo takšno kot nekoč.

Pripovedovali so: Anica Podlesnik, Silvo Vrčkovnik, Drago Meh, Jana Kovič, Marjana Aravs, Micka Drev. Zbrano v septembru in oktobru 2010.

Zbrala in zapisala: Špela Poles

Risbe: Rok Poles

Na sončni strani Alp

Med podeželjem in mestom

Podeželje je del našega bivalnega okolja. Sodobni družbeni procesi spreminjajo njegovo podobo in sestavo. Kmetje niso zgolj pridelovalci hrane, pridobili so tudi širšo javno vlogo.

Stanje na podeželju

Razgibano površje Slovenije in lega na stičišču alpskega, panonskega, dinarskega in primorskega sveta ponujata različne pogoje za poselitev in kulturno rabo podeželskega območja. Če pod slednje razumemo kmetijstvo, ima le-to, v primerjavi z zahodnoevropskimi državami, večinoma slabše pogoje za svoj razvoj. Kar 72 % kmetijskih zemljišč leži namreč v območjih z omejenimi dejavniki za kmetovanje. Intenzivneje se je kmetijstvo razmahnilo le vzdolž večjih dolin, na ravninskem svetu Save, Drave, Mure, Krke, Savinje. Poleg kmetijstva pa je na podeželju pomembna gospodarska dejavnost še gozdarstvo. To predvsem v hribovitih predelih prinaša glavni vir prihodka in vpliva na oblikovanje kulturne pokrajine. Podobo pokrajine spreminja tudi poselitev, po podatkih iz leta 2000 živi v podeželskih območjih dobra četrtina slovenskega prebivalstva. Preostali del prebivalstva, torej tri četrtine, živi v mestih in obmestnih naseljih, ki so skoncentrirana na ravninske predele, dna dolin in kotlin. Njegovo vplivno območje se v današnjem času širi vedno dlje navzven, na podeželsko zaledje. Z izgradnjo nove infrastrukture, kot so prometnice, industrijske in obrtne cone, novogradnje hiš, ki so nemalokrat postavljene na najbolj ugodna kmetijska zemljišča, se ustvarjajo razvojni konflikti med interesi kmetijstva oz. zagovorniki lastne pridelave hrane in med interesi proizvodno-storitvenih dejavnosti.

Kako se spreminja

Slovensko podeželje je v zadnjih treh desetletjih na hitro prešlo vrsto razvojnih faz, za katere so v zahodnoevropskih državah potrebovali bistveno dlje, od sedemdeset do osemdeset let. Razvoj nekmetijskih dejavnosti, industrializacija, opuščanje kmetovanja, višanje izobrazbene stopnje, izseljevanje kmečkega prebivalstva in sedanje priseljevanje mestnega prebivalstva so spremenili gospodarsko in prebivalstveno sestavo podeželja, njegove funkcije in zunanjo podobo. Dovolj zgovoren je podatek o znižanju deleža kmečkega prebivalstva – ta je po 2. svetovni vojni predstavljal skoraj polovico prebivalstva, ob koncu 20. stoletja pa je znašal le še okrog 5 %. Takšno znižanje se seveda ni zgodilo samo v Sloveniji, temveč v večini evropskih držav. Temu je botrovalo predvsem množično zaposlovanje v industriji in neugodna zemljiško posestna struktura. Razdrobljena in majhna posest ni namreč več omogočala preživetja družine na standardu moderne družbe, ljudje so pričeli iskati zaposlitev izven kmetijstva. V kmetijsko pokrajino je bila postavljena industrija, za njo so prišli delavci in zgradila so se naselja, mesta. Mesta in mestno prebivalstvo so imeli močan socialni vpliv na bližnja podeželska naselja, spremenil se je način življenja, funkcija teh naselij in tudi struktura prebivalstva. V širšem podeželskem zaledju so se zemljišča s težjimi pogoji za kmetovanje opustila, pričelo se je zaraščanje. Delež gozda se vse od 2. svetovne vojne nenehno povečuje, danes pokriva že dobro polovico ozemlja naše države. Specifičnost Slovenije so tudi majhne kmetije, saj ima kar 60 % kmetijskih gospodarstev manj kot tri hektare obdelovalnih zemljišč. V današnjem času se majhne kmetije večinoma opuščajo ali pa ohranjajo kmetijsko dejavnost le za samooskrbo s hrano, s čimer si družina tudi izboljšuje svoj socialno ekonomski položaj. Opuščena zemljišča prevzemajo v upravljanje druge, sosednje ali večje kmetije, pri katerih kmetijstvo še ostaja osnovna ekonomska dejavnost, ali pa se prodajajo in preidejo v last nekmečkega prebivalstva. Živeti v hiši na podeželju so sanje mnogih iz mesta, ki se želijo umakniti iz urbanega okolja v območja, kjer jim je omogočen lažji stik z naravo in individualizacija posameznika. Priseljevanje mestnega prebivalstva spreminja zunanjo podobo podeželja, način življenja in vlogo samega podeželskega prostora. Ta ni več samo v kmetijski proizvodnji, temveč je tudi bivalna, rekreativna, turistična.



Foto: Šaleška dolina – podeželje je v zadnjih treh desetletjih doživelo velike spremembe.

Izzivi današnjega časa

Slike kmetov, ki s svojimi družinami ročno opravljajo delo na polju, so večinoma le še arhaična podoba nekdanjega podeželskega prebivalstva. Tehnologija današnjega časa je zmanjšala potrebe po delovni sili, zahteve sodobne družbene ureditve so spremenile način dela in življenja ter vnesle nova birokratska opravila. Kmetijska politika je postavila sistem, ki s svojimi administrativnimi zahtevami marsikomu vzame precej energije, časa, pa tudi denarja. Tržno gospodarstvo teži po eni strani k nenehnemu povečevanju proizvodnje in s tem vedno večji intenzivnosti kmetovanja. Po drugi strani pa ostajajo območja, kjer je zaradi naravnih ali družbenih dejavnikov kmetijska proizvodnja manjša in se mora zaradi preživetja dopolnjevati z drugimi področji – ohranjanjem poselitve, varstvom naravnih virov, varstvom kulturne pokrajine, turizmom. Ker gre za področja, ki so pomembna kot javno dobro, se izkazuje ohranjanju kmetijstva tudi javna finančna podpora.

Razvoj podeželja je vsebolj odvisen od bližnjega urbanega oz. zaposlitvenega središča in od nekmetijskih dejavnosti na podeželju. Kmetijske površine se krčijo zaradi potreb urbanega okolja, pod vedno večjimi pritiski je tudi varstvo naravne in kulturne dediščine ...

Da pa le ne bi šel razvoj v smer izgube podeželskega okolja in njegovega domačega prebivalstva, se s programi razvoja podeželja, ki so znatno podprti z javnimi financami, trudimo za njegovo ohranitev. Koliko bomo pri tem uspešni, pa je v veliki meri odvisno od razvojne vizije lokalne skupnosti, njene podpore in praktičnosti nosilcev tovrstnih projektov.

Martina Pečnik Herlah

Iz/beremo

Dan Ariely

Predvidljivo nerazumni

Pri nas je v zadnjem času izšlo nekaj knjig, v katerih njihovi avtorji, psihologi in ekonomisti, ddokazujejo, da je človeško obnašanje v svojem bistvu tako rekoč vedno racionalno ne glede na to, kako čudno ali nerazumno se zdi na prvi pogled. **Dan Ariely**, interdisciplinarno izobraženi praktični znanstvenik, je, spodbujen z osebno izkušnjo, to predpostavko zgrabil z druge strani in v duhovito obarvani, a kljub temu strokovni in dovolj argumentirani knjigi dokazal, da se ljudje v veliko primerih dejansko obnašajo nerazumno in da je to celo mogoče napovedati ter tudi uporabiti, denimo pripraviti ljudi, da kupujejo stvari, ki jih ne potrebujejo.

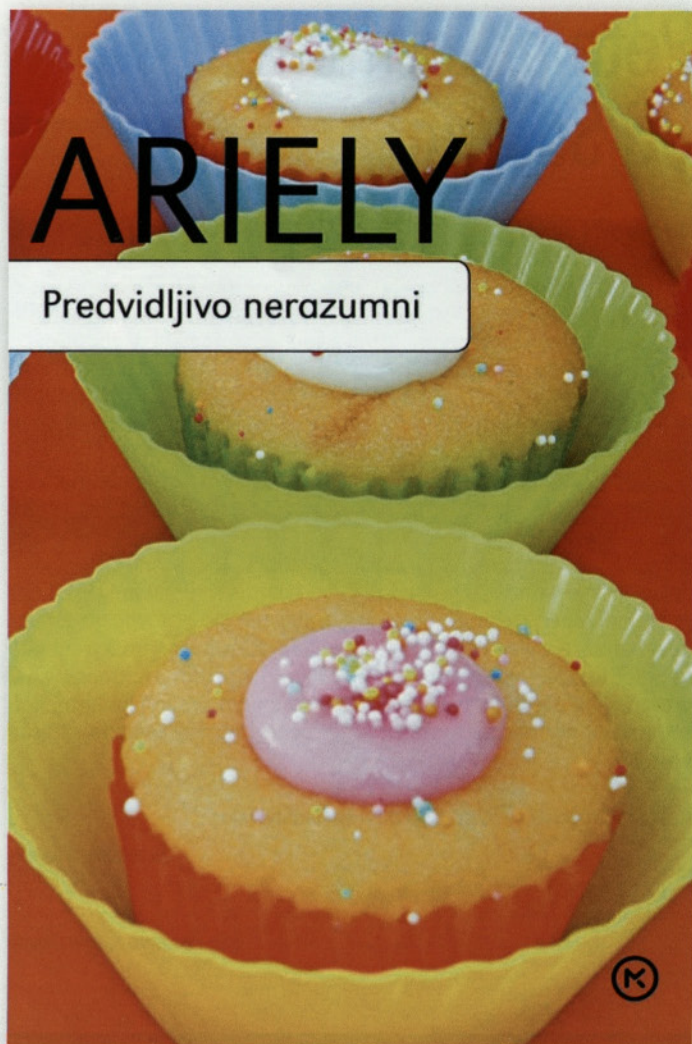
Ariely, danes eden vodilnih vedenjskih ekonomistov, je imel v mladosti dvojno smolo. V zadnjem letu gimnazije je med pripravljanjem ognjemeta v njegovi bližini eksplodiral magnezij in mu povzročil hude opekline na kar sedemdesetih odstotkih telesa. Kasneje, med zdravljenjem v bolnišnici, se je med transfuzijo okužil še s hepatitisom, kar je njegovo že tako težko zdravstveno stanje še poslabšalo. Zaradi hepatitisa je telo zavrnilo kar nekaj transplantacij kože.

Po več letih ležanja v bolnišnicah se je Ariely pozdravil do te mere, da se je lahko vpisal na fakulteto. Prav takrat so razvili nove teste za določanje hepatitisa in iznašli nekaj terapij, ki so bile v fazi preizkušanj. Ko je Ariely končno ugotovil, da ima hepatitis C, se je odločil, da bo sodeloval v klinični študiji zdravljenja z interferonom. Terapija je bila zelo zoprna, saj je trajala več kot leto in je imela veliko stranskih učinkov. Dan si je moral trikrat tedensko vbrizgati injekcijo z zdravilom, čemur je sledilo več ur slabosti, bruhanja in glavobolov.

Ariely je bil menda edini v testni skupini, ki je redno jemal zdravila in se je dejansko uspel pozdraviti. Sam pravi, da ne bi zdržal, če se ne bi posluževal različnih miselnih trikov. V ponedeljek, sredo in petek je izvajal vedno enak ritual. Ko se je vračal domov, si je v videoteki sposodil nekaj zanimivih filmov in se zelo veselil, da si jih bo lahko ogledal. Nato si je doma vbrizgal zdravilo, se zleknil na kavč in se prepustil filmskim užitek. Ko so se pojavili gripi podobni simptomi, je bil ravno sredi napetega filma, kar mu je omogočalo, da je zoprne simptome čim lažje prebrodil. Če ne bi uspel zoprnega jemanja zdravila povezati s prijetnim uživanjem v gledanju filmov, dolge terapije ne bi zdržal, podobno kot je niso drugi udeleženci študije.

Njegove pretresljive osebne izkušnje, kot so denimo hude bolečine ob previjanju opeklin, ki so jih sestre izvajale skrbno in počasi, kar je agonijo samo še podaljševalo, so ga kasneje privedle do ukvarjanja z novim področjem znanosti, ki se ga je prijel ime vedenjska ekonomija. V prvih eksperimentih se je lotil prav preučevanja doživljanja bolečine in odvisnosti njenega praga od preteklih doživetij posameznika.

Klasična ekonomija predpostavlja, da se ljudje odločamo racionalno na način, da kar najbolje poskrbimo sami zase. Če imamo le dovolj informacij, se bomo odločali tako, da nam bo dolgoročno kar najbolje. Vedenjska ekonomija pa za razliko od klasične ne izhaja iz predpostavke, da smo ljudje zmeraj racionalni. S poskusi želi namreč ugotoviti, kako se ljudje odzivajo v različnih situacijah. Izhaja iz empiričnih raziskav, ne iz vnaprejšnje predpostavke racionalnosti. Vedenjska ekonomija ugotavlja, da smo ljudje v povprečju bolj podobni Homerju Simpsonu kot Supermanu, kar pomeni, da tržni principi ne bodo delovali prav v vseh okoliščinah. Če se tega zavedamo, si lahko prihranimo marsikatero težavo tako v osebnem življenju kot na nivoju celotne družbe oziroma države.



V svoji prvi knjigi *Predvidljivo nerazumni*, ki je pred dvema letoma postala velika uspešnica, v začetku septembra je izšla tudi pri nas pri Mladinski knjigi, je avtor opisal predvsem primere, ko se odločamo neracionalno, pa se tega sploh ne zavedamo.

Za vse, ki jih zanima marketing – tiste, ki se z njim ukvarjajo, in tiste, ki mu podlegajo – je to obvezno branje. Če bi tako pisalo več raziskovalcev, bi bil naš svet precej boljši.

Financial Times

Ljudje čutimo nerazumno potrebo po ohranjanju odprtih vrat. Takšni pač smo. Vendar to ne pomeni, da jih ne smemo poskusiti zapreti. Pomislite na prizor iz filma v Vrtincu, ko Rhett Butler zapuša Scarlett O'Hara, ta pa se ga oklene in moleduje: »Kam naj grem? Kaj naj storim?« Rhett, ki mu je končno dovolj njenih muh, ji odvrne: »Odkrito povedano, draga moja, mi je prekleto vseeno.« Ta stavek ni bil po naključju izglasovan za najbolj nepozabnega v filmski zgodovini. Tako privlačen je ravno zaradi odločnega zapiranja možnosti. Vse bi nas moral opominjati, da imamo vrata – velika in majhna – ki bi jih morali zapreti.

Maja Rezman Huremović

Peta obletnica OŠ Šoštanj

Na svetovni dan učiteljev, 5. oktobra 2010, smo na OŠ Šoštanj proslavili prvih pet let skupnega delovanja. Prireditvi smo dali naslov Z ROKO V ROKI POD ENO STREHO, prav tak naslov pa je nosil tudi zbornik, ki je izšel ob tej priložnosti. V njem smo pripravili pregled najodmevnejših dogodkov v teh letih in to popestrili s kolažem fotografij. V zborniku so spodbudne misli prispevali še ravnateljica mag. Majda Zaveršnik Puc, minister za šolstvo dr. Igor Lukšič, župan Občine Šoštanj Darko Menih, direktor Premogovnika Velenje dr. Milan Medved, direktor TEŠ dr. Uroš Rotnik ter Milan Kopušar, ki je prvi kot v. d. vodil OŠ Šoštanj.

Ti gostje so se med drugim tudi odzvali povabilu na predstavo in ob tej priložnosti kratko obudili spomine na osnovno šolo. Pridružila se je tudi Barbara Kresal Strniša z Ministrstva za šolstvo in šport.

Prireditev smo pripravili in izvedli učitelji. V program smo vključili dejavnosti, ki jih izvajamo na šoli in so bile deležne kakšnega večjega priznanja. Zapel je učiteljski pevski zbor, odigrali smo lutkovno predstavo, živeli smo se v vlogo prvošolčkov, se igrali izštevanke o imenu šole, za to priložnost pa smo ustanovili celo folklorno skupino. Z nastopom smo presenetili goste in jih navdušili, hkrati pa smo tudi sami na lastni koži občutili to, kar občutijo učenci, ki jih učitelji pripravljamo za različne nastope.

Prijetno druženje se je po prireditvi še nadaljevalo.

*Za kolektiv OŠ Šoštanj
Jožica Andrejč*

Foto: Bogomira Klinc Vrčkovnik





Šolski list

Tehniški dan PROMETNA VARNOST na OŠ ŠOŠTANJ 2010

Na OŠ Šoštanj smo ob koncu šolskega leta 16. 6. 2010 izvedli celostni tehniški dan na temo Prometna varnost. Cilj in namen tega dne je izboljšanje prometne varnosti in naše prometne kulture.

Učenci so bili zaposleni z najrazličnejšimi aktivnostmi:

- učenci 1. razredov so se vozili z vozili imenovanimi Kolesarčki in si ogledali demonstracijske naprave in otroške varnostne sedeže SPV-ja LJ;
- učenci 2. razredov so risali na temo promet;
- učenci 3. razredov so obiskali Policijsko postajo v Velenju;
- učenci 4. razredov so izdelovali vozila;
- učenci 5. razredov so se vozili z vozili Jumicar in delali s policistom Zoranom Stojkom po projektu Policist Leon;
- učenci 6. razredov so s svojimi risbami okrasili šolo in imeli predavanje o varnosti kolesarjev v prometu v izvedbi Avtošole Relax;
- učenci 7. razredov so tekmovali v spretnostni vožnji na poligonu in v znanju o prometu;
- učenci 8. razredov pa so imeli delavnice Mladost naj bo radost tudi v prometu v izvedbi animatorjev SPV iz Ljubljane in preskušali demonstracijske naprave.

Za vse pa je bila letos še novost – prikaz reševanja ponesrečenca. Ekipe sodelujočih enot (gasilci, reševalci in policija) je pripravila scenarij prometne nesreče s ponesrečencem na parkirišču šole pod kolesarnico.

Ko so učenci prišli na prizorišče uprizorjene nesreče, so zagledali avto na boku, v njem pa so videli "ponesrečenca". Poklicali smo policiste po telefonu in sporočili: kdo klic in od kod; kaj se je zgodilo in kako; kje se je zgodilo in kako se do tja najhitreje pride; koliko je poškodovanih in kakšne so poškodbe (lažje, hujše, mrtvi); kaj smo že naredili in kakšno pomoč pričakujemo (avtodvigalo, varilni aparat, reševalci).

Nato so se s sireno na prizorišče prikazane prometne nesreče pripeljali policisti PP Velenje. Ocenili so situacijo, poklicali reševalce in gasilce in zavarovali območje.

Za njimi je sledil prihod reševalcev ZD Velenje in gasilcev PGD Velenje. Ko so gasilci ocenili situacijo, so pristopili k reševanju ponesrečenca v vozilu. Ker niso mogli do njega, so morali vozilu odstraniti streho. Zato so najprej stabilizirali vozilo. Za tehnično reševanje so potebovali hidravlično razpiralo, s katerim so odtrgali vrata s tečajev, nato so razbili stekla, vetrobransko pa izžagali. S hidravličnimi škarkarji so porezali stebričke in odstranili streho.

Reševalci so bili ves čas prisotni, da so takoj priskočili na pomoč. Imeli so že pripravljena zajemalna nosila, s katerimi lahko dvignejo ponesrečenega brez premikanja. Pridržali imobilizirali so mu glavo, da ne bi prišlo še do dodatnih poškodb vretenc, obvezali so poškodbe in mu dali infuzijo tekočine za nadomeščanje izgubljene krvi. Položili so ga na pripravljeno posteljo na kolesih in z vključeno sireno odpeljali "ponesrečenca" v bolnico.

Namen vaje je seznaniti učence s konkretnimi aktivnostmi ob prometni nesreči in opozoriti tudi na usklajeno delo vseh odgovornih služb.

Zahvaljujemo se vsem, ki so z nami sodelovali:

animatorji SPV-ja Ljubljana, predavateljici Avtošole Relax, ekipa PGD (prostovoljnega gasilskega društva) Velenje, ekipa reševalcev ZD Velenje, policijska patrulja Policijske postaje Velenje, policist predavatelj Zoran Stojko, avto-vleka Sešel in podjetje Karbon, izvajalci programa Jumicar iz Domžal, izvajalca programa Kolesarčki iz Domžal, študentje pri demonstracijskih napravah SPV-ja Ljubljana, Andrej Volk, predsednik SPV Šoštanj.

Danica Verdev, Foto: Bogomira Klinc Vrčkovnik



Državni prvaki v atletiki

V sredo, 13. 10. 2010, je bilo v Slovenski Bistrici državno ekipno finalno tekmovanje v atletiki za osnovnošolce. Med 12 najboljših šol v Sloveniji se je uvrstila tudi atletska ekipa OŠ Šoštanj, ki je pred tem 30. 9. 2010 osvojila 1. mesto na področnem tekmovanju v Velenju. Finalno tekmovanje je potekalo v 8 različnih disciplinah (tek na 60 m, tek na 300 m, tek na 1000 m, štafeta 4 x 100 m, skok v daljino, skok v višino, met krogle in met vortexa) in v vsaki disciplini sta barve svoje šole lahko zastopala največ dva učenca oziroma učenki. Za Šoštanjčane so pod mentorstvom prof. Teja Torej in prof. Tomaža Hermana nastopili naslednji učenci: Grega Bukovič, Urban Ocepek, Aleš Štruc, Andraž Roškar, Simon Hudales, Rok Srnovršnik, Kaj Špegel, Žan Andrejc, Tomaž Sovinc, Denis Robida, Martin Petek, Aljaž Šlutej, Jan Balažič, Roman Mevc in Saško Jamnik. Z odličnimi nastopi v vseh disciplinah, še posebej pa v štafeti 4 x 100 metrov, kjer so z lahkoto osvojili 1. mesto (čas 49:16 s), so skupno zbrali 15.540 točk ter tako osvojili laskavi naslov državnih šolskih prvakov.

Tomaž Herman



Foto: arhiv

Močne ukane 2010

Taborniki rodu Pusti grad Šoštanj se vsako leto udeležimo zanimivega tekmovanja Močne ukane, ki ga tradicionalno organizirajo taborniki iz Medvoda. Tekmovanje se je začelo v soboto, 16. oktobra 2010, ob 14:30 in se končalo v nedeljo, 17. oktobra 2010, okrog 9:00. Tematika letošnjih Močnih ukan so bile risanke prejšnjega tisočletja.

Ekipe so tekmovali v treh kategorijah: GG, PP ter RR in grče; ekipe so lahko bile mešane in so štele štiri ali pet članov. Z namenom, da pomagajo neizkušenim, se je GG ekipam na orientaciji lahko pridružil tudi njihovi vodnik, kar je za učenje orientacije izjemno koristno.

Čas od 14:30 do starta ekip je bil namenjen nalogam oz igram, katere bodo obenem zabavne in igrive. Na štartu sta nas pričakali čebelica Maja in Smrketa. Popeljali sta nas v dobri stari svet risank. Ko se je spustil mrak, pa so nam zavezali oči in predali Gargamelu. Ta nas je odpeljal v neznano in prepustil črni noči in orientaciji po okoliških gozdovih.

Rezultati niso bili pomembni, saj nam je bilo pomembno druženje, zabava in učenje orientacije. A vseeno smo se odrezali odlično, saj so naši PP-ji (taborniki 15-18 let) osvojili 1. mesto: ekipa Črtica v svoji kategoriji. Dobro pa so se odrezali tudi GG-ji, ki so zasedli 14. mesto: vod Bolhice in 15. mesto: vod Pupe, v izjemno močni konkurenci več kot 30 ekip.

SiNi



Foto: SiNi

Motivacijski vikend na prvem letošnjem snegu

V vodstvu rodu Pusti grad se trudimo vsako leto organizirati motivacijski vikend za naše vodnike. Tudi letos smo ga uspešno izvedli na predzadnji vikend v mesecu oktobru (22., 23. in 24. 10.) na naši priljubljeni lokaciji, na koči tik pod vrhom Smrekovca (1577 m nadmorske višine). V koči, kjer ni vode in elektrike smo preživeli resnično lep vikend ob zanimivem programu, igrah in smehu. Da je bilo vse še toliko lepše, pa je poskrbela tetka Zima, ki nam je podarila prvi letošnji sneg. Z veseljem se vedno vračamo na Smrekovec in uživamo v izjemno lepi neokrnjeni naravi.

SiNi



Foto: SiNi

Jesenske norčije

Kot vsako jesen smo taborniki rodu P'usti grad Šoštanj tudi letos organizirali kostanjev piknik za naše člane rodu. V soboto, 9.10.2010 smo tako preživeli odličen in lep sončen dopoldan v naravi. Sicer klasičen kostanjev piknik smo malce popestrili. Z MČ-ji smo odšli na bližnje šoštanjske gorice kjer so postavljali ognje in igrali različne igre, GG-je pa smo dodobra zaposlili na kar zahtevni foto orientaciji po mestu. Vsi skupaj smo se nato okoli 11. ure zbrali na piknik prostoru pri ribški koči ob šoštanjskem jezeru kjer smo se skupaj okrepčali z pečenim kostanjem

ter posladkali z jabolčnikom. Manjkal pa niso tudi družabne igre in ustvarjalne delavnice na tematiko jeseni. Zelo ohrabljujoča pa je bila tudi udeležba, saj se je zbralo kar nekaj preko 80 tabornikov vseh starosti.

SiNi



Foto: SiNi



Foto: SiNi

Vrtec

Jesensko srečanje s starši

LISTKI SRAJČKE BARVAJO VSE JESENSKE DNI, VSI POVPREK SE HVALIJO, KDO NAJBOLJ ŽARI Jeseni otroci spoznajo in doživijo naravo v vsej njeni raznolikosti, povezanosti ter stalnem

spreminjanju. V vrtcu se veliko igramo z naravnimi plodovi, hodimo v naravo, iščemo plodove, jih nabiramo, preštevamo, sortiramo, kupčkamo ...

Vse to smo prinesli v vrtec. Da pa bi naše veselje ob igri z naravnim materialom delili tudi s starši, smo jih povabili v vrtec. Prosili smo jih, da sami organizirajo druženje z njihovimi malčki. Z veseljem so se odzvali. Pripravili so dejavnosti,

midve pa sva bili samo koordinatorki.

Otroci so skupaj z mamičami zelo ustvarjalno izražali svoje ideje, zamisli. Lepili so jesensko listje, tiskali so jesensko drevo z zamaški, luščili so koruzo, fižol, izdelovali ježke iz buč, tetko Jesen ...

Razšli smo se z zelo prijetnimi občutki.

Strokovni delavki Andreja in Mateja iz enote Barbka



Foto: arhiv



Foto: arhiv



Foto: arhiv

Spet prišla je k nam jesen, vsa v škrlat odeta ...

Tika-taka, tika-ta, čas neusmiljeno beži,

tam na polju v zelenju buča se smeji. Zraven buče še korenje, repa, zelje in cvetača, da košara ne bo prazna, smukne vanjo še solata. Blizu polja je velik travnik, tam se jablana baha,

na njej so rdeča, sočna, zrela jabolka vsa. Ker skrbimo, da bodo beli naši zobje, hitro vanjo ugriznimo, da kdo drug je ne poje.

Vrtec Šoštanj, za enoto Brina - Romana Cverle Krajnc



Foto: arhiv



Foto: arhiv



Foto: arhiv

Jesen in kostanjev piknik v enoti mojca gaberke

Spet jesen je prišla, zlata in bogata, nam nasula je dobrot na polja, vrt in gozd. V mesecu oktobru smo si v enoti Mojca v Gaberkah pričarali jesensko vzdušje. Zbirali smo jesenske pridelke, prav tako pa smo tudi sami s svojimi košarami odšli v gozd in nabirali različne jesenske plodove in pisano jesensko listje.

V dopoldanskem času smo bili zelo ustvarjalni v raznih delavnicah, ki smo si jih pripravili, ter

aktivni na vseh področjih. Odtiskovali smo jesensko listje, risali in barvali buče, natikali kostanje, z lepljenjem semen in plodov smo si naredili slike, izdelali ropotulje, ob katerih smo prepevali jesensko obarvane pesmi, rezali in okušali smo užitne jesenske pridelke, nekatere pa smo presipavali, prešteli in se z njimi igrali v kuhinjskem kotičku.

Za popestritev v tem mesecu pa smo v popoldanskem času imeli kostanjev piknik, kjer so aktivno sodelovali in se v delavnice vključevali tudi starši. Bili so zelo ustvarjalni, seveda pa

so pri vsem tem sodelovali in pomagali otroci. Izrezovali smo buče, naredili smo strašilo, postavili smo stojnice, kjer smo za narejene žetone in gibalne naloge prodajali sadje in pijačo. Izdelali pa smo si tudi vrečke za kostanj in se na travniku igrali različne gibalne igre. Da je jesen zares prišla, pa smo se prepričali, ko nas je obiskala še tetka Jesen, s katero smo rajali in plesali ob spremljavi dveh veselih muzikantov. Za konec pa smo se seveda vsi skupaj posladkali še z odlično pečenim kostanjem.

d



Foto: arhiv



Foto: arhiv



Foto: arhiv

Enota Biba za otroke

V tednu otroka, od 4. do 8. oktobra 2010, je bilo v enoti Biba čisto posebno vzdušje. Strokovne delavke smo se odločile, da se bodo dejavnosti v tem tednu močno prepletale in izhajale predvsem s področja umetnosti in narave. Zelo velik poudarek smo dale medsebojnemu druženju vseh treh skupin iz enote. Otrokom smo ponudile igro z bučami, slanim testom, skupaj smo tudi rajali in prepevali. Najlepše pa je bilo, ko so se vsi otroci iz enote v eni izmed igralnic posedli na mehke blazine in si ogledali predstavo Razbita buča v izvedbi vzgojiteljic.

Strokovne delavke Vrtca Šoštanj, enota Biba



Foto: arhiv

Združili prijetno s koristnim

Že tretjič imamo srečo, da lahko na kmetiji Stropnik v Skornem preživimo skupna srečanja s starši. Tudi letos smo se odločili za jesensko praznovanje, vendar nekoliko drugače.

Skupaj s starši smo želeli, da otroci podrobneje spoznajo jesenska kmečka opravila in pri tem sami sodelujejo. Z aktivno vključitvijo staršev in družine Stropnik nam je uspelo izpeljati štiri izmed mnogih kmečkih del. Razdeljeni v skupinah smo ličkali koruzo, luščili fižol, pobirali svinjske buče in jabolka.

Otroci so bili navdušeni, ko je ati Tone potresel jablane, ko so sami s pobiranjem polnili košare in vreče, ki so jih kasneje očetje naložili na

traktor, kamor so se posedli najpogumnejši. Ko pa je iz stiskalnice pritekel prvi sladek jabolčni sok, so nekateri otroci od začudenja pozabili zapreti usta. Kaj lahko lepšega otroku sploh še omogočijo?

Med tem časom, pa so pod kozolcem nastajali kar malce umetelno zloženi kupi zličkane koruze in poln pehar oluščene fižole. Tudi tukaj je bilo vzdušje prijetno – delavno. Ata Drago in Andrej, pa sta nam priskrbela slastno pečen kostanj, tako da je bila naša jesenska malica popolna (pečen kostanj in sveže stisnjen jabolčni sok).

Vsi pa se zavedamo, da si vsega tega jesenskega razkošja ne bi mogli privoščiti, če ne bi bilo neizmerno prijazne in darežljive družine Stropnik (stara mama Micka, ati Tone in mamica Petra).



Foto: arhiv

Tako otroci, starši kot strokovni delavki lahko rečemo samo hvala Vam, saj tega dogodka gotovo še dolgo ne bomo pozabili.

VRTEC ŠOŠTANJ, ENOTA BARBKA - Vzgojiteljici: Darja in Iva

Vsak otrok v vrtec pohiti, saj tam nikoli dolgčas ni

V Lučki smo, tako kot drugod, že globoko zakorakali v novo vrčevsko leto. Poleg uvajalnih dni, ki smo jih namenili spoznavanju in prilagajanju na življenje v novi skupini, smo konec septembra dočakali Piko Nogavičko. Z nami je bila cel teden. Z njo smo telovadili in merili moči na igrišču, prepevali ob njenem igranju na klavir, plesali, se preoblačili v Pike in gusarje.

Ko je odšla, je narava že spremenila svojo podobo in nam ponudila možnosti za obilico novih raziskovanj.

Našli smo polže, jih nabrali in jim v igralnici

pripravili terarij. Prinašali smo hrano, skrbeli za čistočo, se z njimi igrali in jih dali na počitnice v sosednjo igralnico.

Tam smo pozornost namenjali ježkom. Oblikovali smo jih iz gline, kostanja, zobotrebcev, jih risali in iskali v gozdu. Nismo jih našli, smo pa ugotovili, da je tam ogromno listja. Nabrali smo ga in se že pridno igramo z njim. Nabirali smo kostanj, orehe, storže, želod. Luščili smo koruzo in fižol. Ne le da iz njih skuhamo marsikakšno dobroto, izdelamo ropotulje, jih tudi odtiskujemo, lepimo, barvamo ... Ob pravljici Razbita buča pa smo zašli v raziskovanje buč. Velike in majhne, zelene in oranžne, takšne in drugačne. Prav vse v sebi nekaj skrivajo. Vas zanima kaj? Odprite in pogledajte.



Foto: arhiv

Vrtec Šoštanj, enota Lučka
Simona Koren

Jesensko družinsko srečanje

Zadišalo je po pečenem kostanju in zrelih jabolkih. Prvi listi na drevesih so se že pisano obarvali in odpadli ... Zadišala je jesen. Z njo smo dočakali tradicionalno družinsko srečanje, v katerega smo letos aktivno vpletli starše. Sodelovali smo pri pripravi in izvedbi.

Starši so si naloge izbrali sami in se izkazali pri vsaki posebej. Izdelali so vabila in plakate. Nabrali, narezali in spekli so kostanj. Izdelali so vrečke za vroč kostanj in prinesli drva. Prinesli so sveže jesensko sadje in kruh iz krušne peči. Označili so pot iz Šoštanja do kmetije Stropnik v Skornem. Stropnikovi pa so nas prijazno sprejeli in gostili.

Druženje smo pričeli s krajšim sprehodom od zbirnega mesta do kmetije. Tam nas je pozdravila tetka Jesen. Otrokom je prinesla grozdje in jabolka, nas povabila k jesenskim opravilom (ličkanju koruze, luščenju fižola in

koruze) in odšla nazaj v gozd. Povedala je, da mora pobarvati in z dreves otresti še veliko listja. Naluščeno koruzo smo odnesli v kokošnjak, kjer so kokoši že skorajda spale, a jih je koruza zvabila iz njihovih gnezd. Pogledali smo krave in prašiče v hlevu in se okrepčali s svežim jabolčnim sokom, ki je v kozarce tekkel naravnost iz preše.

Medtem nas je vonj toplega čaja in pečenega kostanja zvalil k bogato obloženi mizi. Po vseh dogodivščinah se je prilegel kos domačih dobrot. Veselo smo se poslovili in se odpravili domov.

Posebno zahvalo izrekamo domačiji Stropnik, ki nas je gostila, in vsem staršem za sodelovanje. Glede na vtise strokovnih delavk in glede



Foto: arhiv

na odzive staršev je srečanje uspelo in se že veselimo naslednjega.

Vrtec Šoštanj, enota Lučka
Simona Koren

Pika Nogavička v enoti Mojca

V Pikinem tednu smo v enoti Mojca v Gaberkah otrokom pripravile zanimive delavnice, kjer so s Piko oblikovali gumbce iz gline, rezali in lepili Pikinega konja, poslikali pisano nogavičko, »kuhali« zlatnike ter se vozili z gusarsko ladjo.

Na travniku so lovili najhitrejšo deklico na svetu in se igrali zabavne gibalne igre.

Teden smo zaključili z obiskom Uline in Jakove mame, frizerke, ki je deklice spremenila v prave Pike Nogavičke, fante pa v strašne gusarje.

Vzgojiteljice enote Mojca



Foto: arhiv

Folkrola

Na gaudi se dobimo

V mesecu avgustu smo v Črni na Koroškem organizirali turistično prireditev, imenovano »Turistični teden v Črni na Koroškem«. Letošnji turistični teden je bil že 55. po vrsti. V času turističnega tedna so potekale številne kulturne, turistične in športne prireditve. V sklopu teh prireditev sta Kulturno društvo Gozdar in Občina Črna na Koroškem priredila srečanje folklornih skupin »Na gaudi se dobimo«. Na folklorni prireditvi smo se predstavile različne folklorne skupine, folklorna skupina KD Miško Kranjec iz Velike Polane, KUD Rakek iz Rakeka, KD Gozdar iz Črne na Koroškem in folklorna skupina KUD Kolo iz Obreža (Srbija).

Folklorna skupina iz Srbije je k nam v goste prispela že v petek. Sprejeli smo jih na tradicionalen koroški način, z domačimi prigrizki in zvoki harmonike, pri čimer so nam na pomoč, v narodnih nošah, priskočili Urh, Angelika in Matjaž, učenci Osnovne šole Javorje. Pridružil se je tudi župan Občine Črna na Koroškem Janez Švab, ki je gostom zaželel dobrodoščilo in prijetno bivanje v krajih Mežiške doline. Namreč s folklorno skupino KUD Kolo Obrež sodelujemo že več let in praksa veleva, da so nastanjeni od Črne do Raven na Koroškem, po domovih članov Folklorne skupine KD Gozdar.

Po končanem uradnem sprejemu je sledil odhod h gostiteljem, kjer so si za kratek čas odpočili, popoldanski čas pa smo izkoristili za potep po Koroški. Gostje so bili še posebej navdušeni nad urejenostjo okolice, travnikov, pokošeno travo po obronkih, parki in cvetjem ter čistočo okolja. Med drugimi smo si ogledali kmetijo Štajner v Kotu nad Prevaljami, kjer so nam predstavili mlečno proizvodnjo, še posebej je Srbe zanimalo delovanje molznega stroja in sodobna kmetijska mehanizacija. Preizkusili so tudi odlične koroške dobrote izpod rok gospe Štajner in pravi koroški mošt (jabolčnik). Podali smo se še na domačijo Podgoršek, kjer imajo zelo zanimivo staro leseno mizo, ki napoveduje prihodnost. Tako je bila vrsta pred nenavadno »vedeževalko« zelo dolga, saj je vsak želel preizkusiti, kako deluje, in seveda je vsakogar zanimalo, kaj ga čaka v prihodnosti. Večer smo zaključili z ogledom ognjemeta v Črni.

V soboto dopoldne so imeli gostje možnost izbirati med različnimi aktivnostmi, tako so se nekateri udeležili streljanja na glinaste golobe na Jezevem, kar nekaj se jih je podalo do koč na Peci, kjer so si ogledali tudi votlino kralja Matjaža. Nekaj pa jih je čas izkoristilo za nakupovanje in potep po Velenju.

Popoldanski čas je bil namenjen druženju na turistični kmetiji Plaznik v Bistri, kjer smo imeli kosilo in piknik s športnimi igrami. Predvsem ta del dneva je od nekaterih zahteval veliko energije in navora, saj je bila udeležba pri posameznih igrah obvezna za vse, brez izjeme. Razdeljeni v šest naključno izbranih skupin, tako gostje kot gostitelji, smo se med seboj pomerili v različnih disciplinah. V hoji s smučmi, v zabijanju žeblicev, v hoji s hoduljami, v skakanju med ovirami, odbojki ... Čeprav je bil moto dneva »Važno je sodelovati in ne zmagati«, smo na koncu le dobili zmagovalno ekipo. Prvo mesto si je priborila ekipa Zelenih. Večer pa smo, kot se za folkloriste spodobi, zaključili s pesmijo in plesom.

Nedelja je bila v znamenju počitka in pripravljen na prireditev Na gaudi se dobimo, povorka skozi trg in nastop skupin v dvorani kulturnega doma. Vsaka skupina se je predstavila s plesom, značilnim za njihovo pokrajino oziroma območje. Najprej so se na odru zavrteli gostitelji, Folklorna skupina KD Gozdar Črna na Koroškem, ki deluje že 29 let. Skupina sodeluje na najrazličnejših prireditvah v Sloveniji in tujini. Zvesta ostaja koroškim ljudskim plesom in pesmi. Predstavili so se s spletom, imenovanim Ofiranje. Sosedje, prijatelji in znanci pridejo na obisk godovniku večer pred njegovim godom. Z ropotanjem ga priključijo iz hiše in mu zapojejo. Ko jih povabi naprej, se začnejo med sabo zbadati, muzikanti pa jih z vižami zvabijo na ples. Ofiranje se zavleče pozno v noč. Folkloristi iz Velike Polane, katerih folklorni začetki segajo v leto 1954, so se predstavili s plesom GOSTUVANJE SE SLUŽI. V navedenem spletu so bili odplesani plesi Ravenskega in Dolinskega. Prikazali so običaj snemanja nevestinega venca. Pri prekmurski gostiji pa ima posebno vlogo pozvačin, ki so ga tudi tokrat pripeljali s sabo. To je zelo aktivna folklorna skupina, ki se je v zadnjih desetih letih kar trikrat uvrstila na državno revijo v Beltincih. Prav tako opravi vsako leto več nastopov v naši državi kakor tudi zunaj nje. Notranjsko je zastopala Folklorna skupina KUD RAK Rakek, ki deluje osmo leto. Predstavlja se z izvirnimi šegami, običaji in prepeva pesmi domačega notranjskega področja. Njena posebnost so tipična ljudska oblačila iz



Foto: arhiv



Foto: arhiv



Foto: arhiv



Foto: arhiv

prehoda 19. v 20. stoletje. V Črni so se predstavili s spletom DOLINCE, POVIŠAJTE SE; to je prikaz, kako dekleta s svojim petjem privabijo fante na plesišče. Največji aplavz in navdušenje občinstva pa je prejela zelo mlada skupina iz Srbije. Njihovi člani so po večini še mladoletni. Zaplesali so poskočne in vedre plesne, značilne za njihove kraje, ter se predstavili v živahnih in pisanih nošah, ki se precej razlikujejo od slovenskih.

Duša Komprej

Srečanje preseljenih Škalčanov

Na dan rudarjev, 3. julija, so se v okviru 28. Vaške olimpijade v Škalah že štirinajsto leto srečali tudi nekdanji prebivalci zaselkov v Škalah, ki so se morali preseliti zaradi pogrežanja terena zaradi odkopavanja premoga. Srečanje se odvija vsaki dve leti.

Organizatorja srečanja sta bila Športno društvo Škale–Hrastovec in lani ustanovljeno društvo Revivas – društvo za oživitve in promocijo vasi Škale. Na srečanje je bilo povabljenih 45 družin preseljenih Škalčanov, skupno pa se je srečanja udeležilo okoli 300 ljudi.

Medtem ko so pred Gasilskim domom v Škalah potekale rekreativne in družabne igre, so se ob 17. uri v Gasilskem domu zbrali preseljeni Škalčani. Na ogled je bila razstava fotografij nekdanjega kraja in krajanov Škale nekoč, domačini so pripravili tudi kulturni program, v okviru katerega je bil na ogled tudi film Vasi pod vodo Jake Šuligoja.

Krajanje je pozdravil predsednik KS Škale Božidar Repnik, ki je poudaril, da je kraj dobro komunalno urejen in v njem uspešno deluje 12 društev, ki skrbijo za družabno in športno življenje krajanov.

Zbranim je spregovoril tudi direktor Premogovnika Velenje dr. Milan Medved. Dejal je, da je nenadomestljivo, če človek izgubi svoj dom in da travme, ki so jih doživljali preseljeni Škalčani, dobro razume, saj tudi sam izhaja iz preseljene družine.

»V Premogovniku Velenje se danes trudimo, da bi vsaj del tistih travm, ki jih je premog nekoč povzročil številnim družinam, zdaj Premogovnik

Omeniti je potrebno tudi to, da sta v teh dneh Zveza kulturnih društev Črna na Koroškem in Zveza kulturnih društev Obrež podpisali dogovor o medsebojnem sodelovanju. Po končani prireditvi je sledila še pogostitev ter druženje skupin s plesom in petjem. Kaj kmalu pa je sledilo slovo v upanju, da se kmalu zopet snidemo.

pomagal odpraviti. To počnemo z ustreznim odnosom do lokalne skupnosti. Po svojih močeh pomagamo društvom, krajevnim skupnostim, ljudem. Vesel sem, da se ta srečanja, pri vas in v Gaberkah, odvijajo. Z njimi ohranjate stike s ljudmi, ki ste nekoč živeli tukaj, in s sedanjimi prebivalci Škal.

Šaleška dolina je bila pred petdesetimi leti namenjena energetiki in žrtvovana zanjo. Zato zdaj ne pristajamo na razprave nepoznavalcev o smiselnosti bloka 6. Blok 6 je sodoben termoeenergetski objekt, ki bo za enako količino pridobljene električne energije, kot jo pridobi TEŠ zdaj, porabil manj premoga in s tem manj onesnaževal okolje. Z njim bo Šaleška dolina pridobila mnogo, predvsem pa bo ljudem v njej še 50 let dajal številna delovna mesta. Če je torej Šaleška dolina nekoč bila žrtvovana za energetiko, naj zdaj nekaj od tega končno ima – čistejše okolje, kvalitetna delovna mesta.«

V imenu MO Velenje je zbrane pozdravila takratna podžupanja Majda Gaberšek in poudarila, da se s takšnimi srečanji kujejo prijazni, prijateljski odnosi, kar je v današnjem času zelo pomembno.

V kulturnem programu je nastopil Škalski ansambel Žarek, zapeli so starejši Škalčani, ki jih je Društvo Revivas z namenom ohranjanja starih ljudskih pesmi povabilo k snemanju zgoščenke, Herman Arlič, »ustanovitelj« Vaške olimpijade in srečanja preseljenih, pa je v pogovoru s povezovalcem programa Stanetom Vovkom obujal spomine na svojo mladost v Škalah.

Tadeja Mravljak Jegrišnik



Foto: arhiv

Spomini na šoštanjsko Državno meščansko šolo

V letošnjem letu ali natančneje v teh dnevih (19. avgusta) poteka 90 let od »rojstva« šoštanjske Državne meščanske šole. Za ustanovitev meščanske šole v Šoštanju se je že pred prvo svetovno vojno prizadeval takratni šoštanjski občinski mož Fran Rajšter, kar pa mu v takratnih nemirnih predvojnih časih ni uspelo. Takoj po končani prvi svetovni vojni pa sta se njegovim prizadevanjem pridružila še znani šoštanjski odvetnik in župan dr. Fran Mayer, ki ima največ zaslug za ustanovitev šole, in pa Franc Hribernik, meščanskošolski učitelj in prvi dolgoletni ravnatelj šoštanjske meščanske šole.

Pouk se je odvijal v nekdanji nemški šoli »Schulverein«, takratnega nemškega šolskega odbora. Ker pa je bila ta zgradba za vse štiri razrede premajhna, je bila potrebna dozidava, kar je zadostovalo do začetka nemške okupacije, ko je bil pouk na šoli ukinjen. Po končani vojni pa je iz meščanske šole, z nekaterimi predelavami in novim pročeljem, nastala II. Osnovna šola Karla Destovnika-Kajuha, ki pa je bila leta 2005 porušena, ker je na tem mestu zrasla nova, sedanja skupna Osnovna šola Šoštanj. Na meščanski šoli je bilo običajno stalno zaposlenih 10 učiteljev, ki so učili v 6 razredih, kajti prvi in drugi letnik sta imela dva razreda, ker so bili dekleta in fantje ločeni, tretji in četrti letnik pa sta imela po en razred. Zasedenost posameznih razredov pa je bila med 25 do 30 učencev. Vseh vpisanih je bilo od 150 do 180 učencev, ki so bili v glavnem iz Šaleške doline, tretjina pa jih je prihajala iz Zgornje Savinjske doline in pa Koroške. Na šoli so delovale tudi različne organizacije (Zajednica Šola in dom, Podmladek Rdečega križa, Podmladek Jadranske straže), ki so v glavnem skrbale za nakup učbenikov za revne učence in jim v šoli tudi omogočile mlečne malice.

Na šoli je deloval tudi 90-članski Mladinski pevski zbor, ki je pod vodstvom učiteljice Karle Kirar nastopal ob raznih proslavah na šoli in pa na raznih koncertih z drugimi mladinskimi pevskimi zbori. Omeniti je treba tudi šolski Harmonikarski kvartet, ki je »pod taktirko« prof. Valterja Braza poskrbel za popestritev marsikatero šolske prireditve.

Da pa je poteklo tudi že okroglih 70 let od takrat, ko so davnega junija 1940 na takratni šoštanjski meščanski šoli opravljali zadnji »završni« izpit, so ugotavljali maloštevilni bivši »malomeščanski šolarji«, ki so se nekega lepega junijskega dne zbrali ob velenjskem jezeru na »svečanem spominskem kosilu«. Tu so potem v res prijetnem vzdušju pokramljali, obujali spomine, predvsem tiste prijetne, ki so jih imeli na takratno štiriletno šolanje v 30. letih prejšnjega stoletja.

Predvsem pa se vsi zelo dobro spominjajo svojega takratnega dolgoletnega ravnatelja šole in odličnega pedagoga Franca Hribernika, ki jim je vsa štiri leta predaval zgodovino. Pa Franc Hribernik ni bil le dober zgodovinar, temveč tudi vsestranski publicist in zapisovalec narodnega blaga. Sicer pa se ga spominjamo tudi po tem, da je bila to »impozantna osebnost«, ki ni dopuščala nobenega dvoma, da obvladuje dogajanja na svojem delovnem področju in okoli njega. Bil je torej energičen in strog učitelj, ki je brezkompromisno zahteval red in mir v učilnicah in okoli njih, kar pa mu ni vedno uspelo. Trn v peti so mu bili velenjski vozači, ki so se z jutranjim vlakom pripeljali v Šoštanj in se nato v prostorni risalnici z učenjem pripravljali na začetek pouka, kar pa ni vedno potekalo povsem mirno. Če je postalo le preveč hrupno, je ravnatelj močno potrkal na stranska vrata svoje pisarne, ki so mejila na risalnico, in običajno je to zaleglo. Ko pa nekega jutra hrup in ropotanje le nista prenehala, najhujši akterji so bili brata Herbert in Jože Ropotar, ko tudi trkanje na vrata ni zaleglo, so se nenadoma odprla pisarniška vrata in v risalnici se je pojavila grozeča postava ravnatelja Hribernika, ki je zapičil svoj strogi pogled v najhujša »ropotarca« in jima jezo zabrusil: »Če takoj sedaj, pa tudi v bodoče ne bo mir, pa bom jaz zaropotal in to tako, da bosta vidva za vedno odropotala z naše šole!«

In res, naslednje leto ju ni bilo več na šoli ...

No, in tako je naši maloštevilni družini ob prijetnem obujanju spominov kaj hitro minil popoldan, vendarle pa so se pred slovesom še dogovorili, da bodo za prihodnje srečanje pa le poskušali poiskati vse tiste, ki so kadar koli obiskovali Državno meščansko šolo v Šoštanju.

Maks Lomšek



Završni izpit letnika 1933/34 z izpitno komisijo, od leve, na sredini predavatelji: Alois Theuerschuh, Olga Skorbetki, Franc Hribernik, Karla Kirar, Ivan Lekše.



Tako pa je izgledal del Šoštanja, ki je bil »povzdignjen« iz trga v mesto 28. junija 1911, v času nastanka meščanske šole. Levo spredaj je rojstna hiša partizanskega pesnika Karla Destovnik-Kajuha, zgrajena pred I. svetovno vojno kot Hotel Austria, bila po vojni Hotel Jugoslavija, danes pa je to Kajuhov dom. V ozadju sta vidna dimnika Woschnaggove tovarne usnja, za njima pa obrisi Smrekovca.



To pa je bila bivša meščanska šola, ki je bila med okupacijo ukinjena, nato pa po osvoboditvi preurejena v II. Osnovno šolo Karla Destovnik-Kajuha.



Maloštevilni meščanskošolski veterani pri prijetnem obujanju spominov na šoštanjsko Državno meščansko šolo. Z leve: Vida Pleteršek-Obreza, Olga Blatnik-Grebenšek, Maks Lomšek in Lojzka Tamše-Juvančič. Žal pa sta manjkala Milena Kozlevčar in Maksimilijan Pevcin, ki sicer živita v Ljubljani.



To je lična knjižica s šolsko kroniko, poimenskimi učiteljskim zborom, predvidenimi učbeniki, organizacijami na šoli, s seznamom vseh šolarjev po razredih, o njihovem uspehu in »završnem« izpitu ter o njihovem zdravstvenem stanju. IZVESTJE so ob zaključku šolskega leta dobili vsi, v tistem letu vpisani šolarji.

IV. razred.			
Razrednica: Straus Marija.		Učencev: 12, učenk: 12.	
+ Cerkovnik Rudolf	4	+ Acman Karolina	4
+ Kugonič Ivan	p	+ Kališnik Ida	5
+ Lomšek Maksimilijan	5	✓ Kozlevčar Milena	3
+ Meh Josip	3	+ Krajnc Marijana	5
+ Pejovnik Stanislav	4	+ Lekše Rozalija	4
✓ Pevcin Maksimilijan	3	✓ Lichtenegger Margareta	3
✓ Praprotnik Vekoslav	3	+ Novak Jožefa	3
+ Šrof Stanislav	p	+ Pintar Marija	3
+ Vasle Adolf	3	✓ Rednak Katarina	4
+ Veninšek Franc	5	+ Remic Gabriela	4
+ Žehelj Alojzij	5	✓ Tamše Alojzija	4
✓ Zibert Boris	2	✓ Zupanc Silva	p

Popravni izpit za IV. razred se je vršil 10. junija. Napravila sta ga oba učenca in učenka.

IX. Završni izpit.

Začetek 11. junija, konec 17. junija. 1940

umrl
živi
ni podatkov

Seznam udeležencev Završnega izpita IV. letnika Državne meščanske šole.



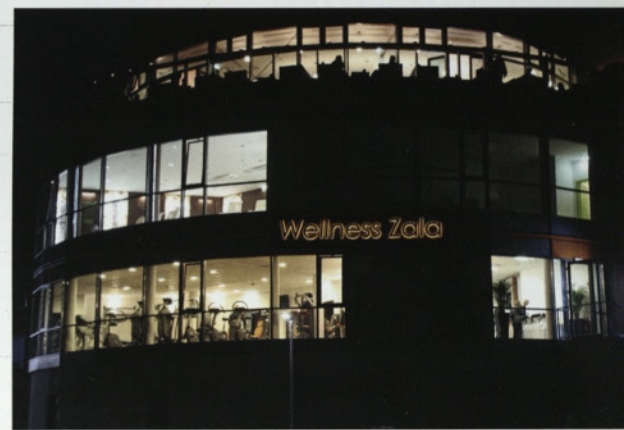
Franc Hribernik, dolgoletni (1920-1941) ravnatelj Meščanske šole.



Fotoreportaža

Topolšica, 24. 9. 2010, Foto: Jože Miklavc







Fotoreportaža

Priznanja SZŠ za leto 2010, *besedilo in fotografije: SiNi*

PRIZNANJE PERSPEKTIVNI ŠPORTNI
EKIPI: Košarkarski ekipi OŠ Šoštanj -
mlajši dečki

PRIZNANJE NAJBOLJŠI ŠPORTNI EKIPI:
Članska ekipa KK Elektra

PRIZNANJE PERSPEKTIVNEMU
ŠPORTNIKU: Vid Puc (član KK Elektra)

PRIZNANJE PERSPEKTIVNI ŠPORTNI
EKIPI: Mladinska ekipa OK Šoštanj -
Topolšica

PRIZNANJE ZASLUŽENEMU ŠPORTNEMU
DELAVCU ZA ORGANIZACIJSKO DELO:
Gregor Rupnik

